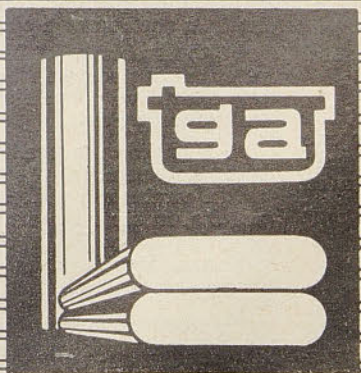

ALUMINIJ

Glasilo delovnega kolektiva tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

IZDAJA DELAVSKI SVET
TOVARNE GLINICE IN
ALUMINIJA
»BORIS KIDRIČ«
KIDRIČEVO
Urejuje uredniški odbor:
predsednik Franjo Vrlič,
člani: Marjan Bizovičar, Jo-
že Erglez, Marjan inž. Hu-
dina, Rozika Klančnik, An-
ton Kozoderc, Franc Lon-
čarič, Ivan Mazera, Jože
Segula in Marija Stajnek.
Odgovorni urednik:
Inž. Stane Tonejc
Naslov uredništva:
Aluminij Kidričevo
Tekoči račun pri NB Ptuj
604-19-1-320
Telefon 3 10 95/341
Rokopisov ne vračamo
Tisk: tiskarna časopisnega
podjetja »Mariborski tisk«
Maribor

ŠT. 10

OKTOBER 1964

LETNIK II.

Naložbam v energetiko prednost in potrebna sredstva

Preskrba z električno energijo je kritična že vse leto, vendar se je v zadnjih tednih položaj še mnogo bolj zaostрил. Zaradi lepe in suhe jeseni je gladina rek nizka. Primanjkuje tudi premoga v termocentralah, zato proizvodnja električnega toka stagnira, potrošnja pa se zaradi bližajoče se zime strmo dviga.

Tak zaskrbljujoč položaj terja seveda izredne ukrepe za omejitev potrošnje, največjo žrtev pa morajo prispevati veliki odjemalci električne energije, med njimi je na prvem mestu prav naša tovarna, saj se nam je z novimi ukrepi povečala redukcija od dosedanjih 20 % na 50 %. Pri tem nam je lahko dejstvo, da strokovnjaki s pospešenim tempom pripravljajo elaborate in načrte za gradnjo novih elektrarn, le skromna tolažba.

VSAKIH 7 DO 8 LET SE PORABA ELEKTRIKE PODVOJI

Pri iskanju vzrokov za take razmere lahko poznavalci potrdijo, da ni samo letošnje leto kritično glede preskrbe z elektriko, ampak da so bila vsa ta leta več ali manj kritična, saj je bila naša tovarna vsako leto redno v redukciji.

Na to smo pristojne forume večkrat opozarjali, vendar ustrezni ukrepi niso bili sprejeti.

V naši državi se standard hitro dviga, letno se proda na stotine radioaparatorov, televizorjev, hladilnikov in drugih gospodinjstvih aparatov. Samo slovenska podjetja izdelajo na leto toliko električnih štedilnikov in peči, da za njihovo napajanje komaj zadošča ena hidrocentrala. Povsod gradijo nove tovarne, velike porabnike električnega toka, ne poskrbijo pa, da bi za vse to zagotovili dovolj elektrike.

Dviga standarda in napredka tehnike ter vse večje mehanizacije seveda ne moremo ustaviti. Tudi v razvitih deželah potrošnja elektrike zelo hitro raste in računajo, da se v

desetih letih skoraj podvoji. Pri našem burnem razvoju je ta proces še hitrejši in se poraba elektrike podvoji že vsakih 7 do 8 let. Napačno je torej iskati vzrok za pomanjkanje elektrike le v suhi jeseni in nizkem nivoju rek, saj izračuni kažejo, da bi tudi pri srednje dobrem stanju vode prišlo do pomanjkanja. Rešitev iz vseh teh

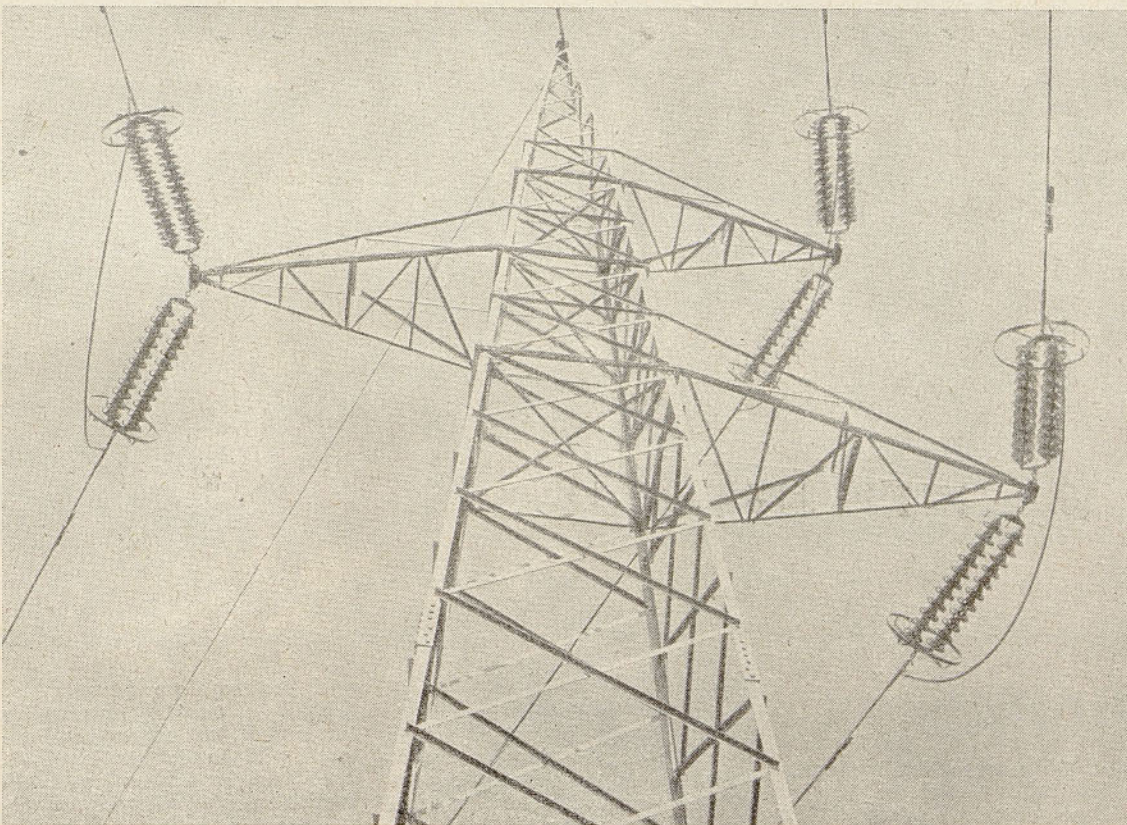
graditve in izkoriščanja elektrarn.

INVESTICIJE V ENERGETSKE OBJEKTE ZAOSTAJAJO

Pomanjkljivostim na področju energetike sta precej pozornosti posvetila republiški in gospodarski zbor na svojem prvem jesenskem zasedanju. Podpredsednik izvršnega sveta Slo-

strije je znašala v obdobju let 1957 do 1960 40 odstotkov; v letih 1961 do 1963 19 %, v letošnjem letu pa le 7,2 %. Medtem ko je bilo v osmih mesecih leta 1963 potrošeno za te namene 7,1 milijarde, smo letos investirali le 4,3 milijarde dinarjev.

Gornje številke jasno kažejo, kaj je glavni vzrok za pomanjkanje električne energije. V ča-

Za nas zelo pomembna konstrukcija

Foto: Peter Gegić

energetskih kriz je torej le gradnja novih zmogljivosti za proizvodnjo električne energije na področju vse Jugoslavije. Pri gradnjah pa bi vsekakor morali upoštevati gospodarsko nujnost ter onemogočiti vse lokalistične težnje ter kompromise v škodo gospodarnosti

venije Janko Smole je v uvodnem ekspezu na zasedanju republiške skupščine med drugim dejal: »Čeprav so gospodarske investicije v celoti izredno porasle, pa izrazito zaostajajo investicije v energetske objekte. Udeležba energetike v skupnih investicijah indu-

su, ko so naložbe v industrijo močno rasle, investicije v energetsko osnovo temu porastu niso sledile, celo nasprotno in prav žalostno, investicije v energetiko so postajale iz leta v leto manjše. S tako nerazumljivo politiko se poslanci nikakor niso strinjali in so v svo-

Kolektivna odgovornost

Čeprav so razmere v proizvodnji že nekoliko izboljšujejo, nam bo prav gotovo zelo dolgo ostal v neprijetnem spominu izpad proizvodnje v prvem polletju, ki bo še nedvomno precej časa glavna točka razprav med člani delovnega kolektiva.

Izpad nas je vse skupaj prizadel toliko bolj, ker smo vsa leta dosedaj bili navajeni le poti navzor, nikakor pa ne nazaj, kot se nam je to zgodilo prav v času, ko smo vsi pričakovali še lepših proizvodnih

uspehov. Razprave o kolektivu so dokaj različne in vsak želi neuspeh komentirati po svoje ter valiti križdo na druge, predvsem še po 2. redni seji DS, ko je ta med drugim razpravljala tudi o polletnem obračunu našega podjetja.

Ne želim govoriti o posameznostih, toda smelo lahko trdim, da niti razprava na delaškem svetu niti pozneje na sejah svetov proizvajalcev delovnih enot ni bila taka, kot bi morala biti, če že razpravljamo o tako važ-

nem vprašanju, kot je proizvodnja, še posebej če je ta negativna.

V taki razpravi bi morali člani samoupravnih organov mnogo bolj sodelovati ne pa to razpravo prepustiti le dvema ali trem, kot da to drugim ni mar.

Pri vsem tem je zelo pereče vprašanje, ali se vsi skupaj sploh zavedamo kolektivne odgovornosti, ki je toliko večja, ker so nam ostali člani — volilci poverili zaupanje, ki pa ga vsaj tokrat nismo v celoti izpolnili. Sleherni član delaškega sveta in sveta proizvajalcev DE je dolžan, da s svojo razpravo sodeluje pri reševanju proizvodne problematike ne pa, da to prepušča drugim, ki naj bi po

njegovem mnenju sklepali tudi za njega. Po tolikih letih delaškega samoupravljanja nam ni potreben glasovalni stroj, ampak živa zavzetost slehernega člana organov upravljanja.

Mislím, da je še vedno precejšnja slabost, da nekateri člani še vedno mislijo, da od njihovih predlogov ni nobenih koristi in da se na delaškem svetu in na svetih proizvajalcev delovnih enot odloča tako, kot so si nekateri že naprej zamislili.

Nadalje pa je tudi opaziti, da se nekateri bojijo razpravljati o nazočnosti predpostavljanih, ker menijo, da bi se jim zamerili, kar pa povsem jasno kaže, da se še vedno ni utrudila prava kolektivna zavest in odgo-

jih diskusijah to tudi povedali. V sklepih, v katerih republiška skupščina zahteva skrčenje obsega investicijske potrošnje in njeno usklajevanje z dejansko razpoložljivimi sredstvi, kar praktično pomeni ustavitev ali začasno odložitev gradnje posameznih investicijskih objektov, je rečeno:

»Ker pa zaostajamo na področju energetike, je treba investicijam na tem področju dajati prednost in jim zagotoviti sredstva. Izvršni svet naj o izvedbi tega sklepa predloži skupščini SR Slovenije posebno poročilo.« Sklepi celo predvidevajo možnost, da bi se o velikih investicijskih naložbah, ki bistveno vplivajo na nadaljnji družbeno ekonomski razvoj SR Slovenije in ki imajo zaradi svoje funkcije v družbenem gospodarstvu splošen pomen (npr. preskrba z energijo) ter se v celoti ali delno financirajo iz republiških sredstev, odločalo s posebnimi zakoni.

Kot vidimo, se s temi sklepi energetika postavlja na mesto, ki ji v našem gospodarstvu pripada in katerega so ji do sedaj neupravičeno ter v splošno škodo odrekli. Ne moremo pa pričakovati takojšnje rešitve gornjih problemov samo v okviru naše republike, saj je potencial slovenskih voda že močno angažiran, kapacitete naših premogovnikov pa tudi ne dovoljujejo gradnje velikih termocentral, ki bi jih v tem položaju potrebovali. Dobrodošla pa bo vsaka rešitev, ki ne bo presegala naše gospodarske zmogljivosti v sedanjih pogojih. Zanimivo in potrebno bi bilo izračunati, koliko je izgubila naša tovarna zaradi redukcije električnega toka pri proizvodnji, na dohodku ter nastalo škodo na napravah po vsaki redukciji.

Izračunati bi morali, koliko tovarn v državi zmanjšuje proizvodnjo iz istega vzroka, kolikšna je nastala škoda, za koliko se je zmanjšal izvoz in povečal uvoz, za koliko je manjši naš narodni dohodek. Prepričan sem, da bi dobljena številka bila zelo visoka, dosti višja, kot bi znašali stroški za izgradnjo zmogljivosti za proizvodnjo električne energije, mogoče celo višji, kot bi bili stroški za uvoz potrebne količine elektrike.

Janez Sukič

vornost. Takšne in podobne razprave o problemih proizvodnje prav gotovo ne bodo privedle kolektiva do tega, da enotno podvzema ustrezne ukrepe za odpravo nepravilnosti, ki ovirajo čimboljše uspehe v vseh proizvodnih obratih.

Danes vsi dobro vemo, kaj pomeni izpad proizvodnje, vprašajmo pa se, kaj so storili tudi drugi forumi, kot so sindikat in osnovne organizacije ZK v delovnih enotah. Zelo žalostno je dejstvo, da niti sindikat niti partijska organizacija nista pri (Nadaljevanje na 2. strani)

Zasedanja delavskega sveta

Tretje redno zasedanje delavskega sveta je bilo 22. in 23. septembra tega leta. Dnevni red zasedanja je bil tako obširen, da ga ni bilo mogoče izčrpati v enem dnevu. Osrednja točka dnevnega reda je bila

Razprava o organizacijskih shemah

O novih organizacijskih shemah je bilo v letošnjem letu mnogo razprav v kolektivu. Rekonstrukcija glinice in dograditev aluminija se je bližala h koncu in tudi določila novega statuta so nalagala, da je potrebno uskladiti in prilagoditi nove organizacijske sheme dejanskim potrebam in tehnološkemu postopku.

V statutu ni bil definiran postopek za sprejem novih organizacijskih shem, zato je delavski svet na zadnji seji sprejel tolmačenje k določilom statuta, ki se nanašajo na sprejem organizacijskih shem. Po tem tolmačenju delavski svet podjetja sprejme organizacijsko shemo, nakar jo šele sprejmejo sveti proizvajalcev delovnih enot v okviru organizacijske sheme podjetja za svoje območje. Delavski svet nato ugotavlja usklajenost shem delovnih enot z organizacijsko shemo podjetja.

V prvi fazi so vodstva delovnih enot pripravila osnutek shem posameznih delovnih enot, o katerih je obširno razpravljala upravni odbor. Upravni odbor je predlagal delavskemu svetu, naj določi skupno število zaposlenih v podjetju, ki ne bi presegalo števila 1860 delavcev. Takšno število zaposlenih v našem podjetju je v sedanjih pogojih dela primerno. Do te ugotovitve je upravni odbor prišel na podlagi predložene organizacije dela po vodstvu posameznih delovnih enot.

V nekajurni razpravi o predloženih organizacijskih shemah, so člani delavskega sveta postavljali najrazličnejša vprašanja, ki so se nanašala na organizacijo dela v posameznih delovnih in organizacijskih eno-

tah, na nadomestitev izpadlih delovnih dni zaradi koriščenja rednih letnih dopustov, bolniških izostankov in drugih izostankov itd. Na vprašanja so jim odgovorili drugi člani delavskega sveta oziroma vodje delovnih enot ali vodstvo podjetja.

Delavski svet je sprejel organizacijsko shemo podjetja in odredil število delavcev za posamezne delovne enote, in sicer: DE glinica 339 zaposlenih, DE aluminij 509 zaposlenih, DE strojna energetika 123 zaposlenih, DE vzdrževalni obrati 438 zaposlenih, DE promet 156 zaposlenih, DE osrednje službe 198 zaposlenih in razvoj 99 zaposlenih, kar da skupno število

za celotno podjetje 1862 zaposlenih.

Svetom proizvajalcev delovnih enot je delavski svet naročil, naj v okviru zgoraj določenih števil oziroma organizacijske sheme podjetja, določijo delovna mesta s potrebno zaposlobo in zahtevano strokovnostjo delavcev, in to v okviru zagotovitve funkcionalnosti, predvidene z organizacijsko shemo podjetja. Tako sprejeto organizacijsko shemo so dolžni sveti proizvajalcev delovnih enot dostaviti delavskemu svetu podjetja v razpravo, ki bo ugotavljal usklajenost shem delovnih enot z organizacijsko shemo podjetja. Sveti proizvajalcev delovnih enot so dolžni pri sprejemanju svojih organizacij-

skih shem upoštevati poenotene nazive posameznih delovnih mest, ki so sprejeti v okviru organizacijske sheme podjetja.

Uvedba toplega obroka hrane

Organi upravljanja so v letošnjem letu že večkrat razpravljali o uvedbi toplega obroka hrane. Delavski svet je že sprejel v zvezi s tem tudi določene sklepe, ki so imeli že tako imenovan konkretni značaj. — Upravni odbor je za to sejo pripravil dve obliki uvedbe enolončnice v našem podjetju, in sicer:

● uvedba hladnega obroka, ki bi bil pakiran z določenimi

količinami mesnih izdelkov in kruha z dodatkom toplega čaja;

● topli obrok, ki bi ga pripravljali v prostorih Restavracije Kidričeve pri podjetju »Haloški Biser« Ptuj;

● k navedenim predlogom je bila dodatno še pripravljena tretja varianta uvedbe toplega obroka, in sicer dovažanje enolončnice iz podjetja družbene prehrane Maribor-Center (iz samopostrežne restavracije).

Po razpravi o vseh predlogih je delavski svet najprej razveljavil sklep o uvedbi enolončnice, ki bi se pripravljala v našem podjetju, ki je bil sprejet v marcu, nato pa je sklenil, da je v podjetju uvesti enolončnico, tako da jo dovažamo iz podjetja družbene prehrane Maribor-Center. Delavski svet je ugotovil, da bodo znašali vsi stroški kompletnega toplega obroka okrog 170 din, in sklenil, da bi člani kolektiva prispevali 85 din k ceni toplega obroka, razliko do polne cene pa krije podjetje. Službe podjetja so bile zadolžene, da takoj poskrbijo za sklenitev vseh potrebnih pogodb in dobav toplega obroka hrane.

Polletno poročilo HTV

Vsem članom delavskega sveta so dostavili polletno poročilo o higienskem in tehničnem varstvu pri delu za prvo polletje tega leta. Iz poročila izhaja, da se je v prvem polletju letošnjega leta zgodila 101 nesreča, kar je nekoliko manj kot lani.

Delavski svet je razpravljal tudi o polletnem poročilu o delu obratne ambulante ter o izvršitvi sklepov, ki so bili sprejeti v zvezi z razpravo po letnem HTV poročilu o odpravi pomanjkljivosti.

Delavski svet se je seznanil s poročili, sočasno je odobril nakup in namestitev ventilatorja za odpravljanje plinov v polnilnici akumulatorjev, ureditev sanitarij v dekantaciji, zadolžil je tehnični sektor podjetja, da prouči možnost uporabe oziroma regeneracije odpadnih olj, da se uredi vprašanje skladiščenja praznih sodov in naročil vodjem delovnih enot, da so odgovorni za odklonitev nevarnosti pri delu in da morajo skrbeti za upoštevanje HTV pred-

Naša tovarna — enkrat z druge strani

Kolektivna odgovornost

(Nadaljevanje s 1. strani)

vsem tem storili prav ničesar. Proizvodnja je padala iz meseca v mesec in prav nikogar ni bilo med nami, ki bi skušal problem, ki ni preprost, postaviti na dnevni red in mu že v času, ko je postajal iz dneva v dan bolj pereč, priti z ustreznimi ukrepi na konec.

Seveda pri tem ni izozeto vodstvo obrata, ki je dnevo spremljalo poročila o poteku proizvodnje in je tako imelo najboljši pregled nad celotno problematiko, vendar je pričelo ukrepati šele takrat, ko je že bilo povsem jasno, da se tako ne more več dalje in da prehaja proizvodnja v zelo kritično obdobje.

Njihova dolžnost je bila, da bi bili sproti obveščali člane kolektiva o položaju ter vzrokih in takoj ukrenili vse potrebno za odpravo nepravilnosti.

Tako bi nedvomno lahko precej ublažili izpad proizvodnje, v celoti pa bi tudi odpadlo nerazpoloženje v kolektivu, ki je nastalo po 2. redni seji delavskega sveta, ki je med drugim tudi ugotovil, da so na slabe proizvodne rezultate v prvem polletju mimo redukcije električne energije znatno ovplivali tudi drugi čintelji, kot so: slaba delovna disciplina, nevestno posluževanje naprav in strojev

ter slab nadzor dela posameznikov itd.

Prav gotovo so vzroki tudi v tem, vendar ne v celoti, saj so ti bili predvsem dodatni faktor in so že tako slab položaj samo še poslabšali in ovirali normalen potek proizvodnje. Prehod na novi način proizvodnje logično zahteva tudi določeno poznavanje naprav in njihovega delovanja ter tehnološkega postopka, ki se precej loči od prejšnjega. Tega pa delavci niso mogli že takoj obvladati, saj jim ga dejansko nihče ni razložil, čeprav bi s tem morali biti predhodno seznanjeni.

Ne bi mogel soglašati z izjavami nadrejenih, da s takimi ljudmi ni mogoče več delati in da je delovna disciplina enaka ničli, saj so prav ti ljudje prestajali svoj ognjeni krst v prvih letih proizvodnje glinice in aluminija v mnogo slabših delovnih pogojih, pa je proizvodnja kljub temu iz leta v leto rasla. Valiti krivdo za neuspeh na eno ali drugo stran je povsem nesmiselno, kajti izpada ni mogoče več nadoknaditi, ampak ga edino lahko z bodočim vsestranskim skupnim trudom in vestnim delom le ublažimo. Toda vse, kar se je v minulih mesecih zgodilo, je le še en dokaz, da se le nismo vsi skupaj zavedali tiste prave kolektivne odgovornosti, ki je enaka za

člane delovnega kolektiva ne glede na delovno mesto.

Pri vsem tem pa se je tudi precej pokazala slabost samih članov delavskega sveta in svetov proizvajalcev enot, ki na sejah niso razpravljali o problemih v proizvodnji, so pa v samih proizvodnih obratih in so probleme tudi dobro poznali.

Lani je sindikalni pododbor v vsakem oddelku glinice dobil vsak mesec podatke o izoršeni proizvodnji o preteklem mesecu, iz katerih je bilo tudi razvidno, kakšni so bili normativi, iz česar se je lahko ugotovilo, kakšna je bila proizvodnja. Takšna poročila so bila tudi na ogledni deski na ogled slehernemu članu kolektiva. Vsakdo je lahko ugotovil, kako so delali in kje so prekorajčili normative. Danes vsega tega žal iz neznanih vzrokov ni več in tako dejansko delavec sploh ni več na tekočem, kako dela njegova proizvodna enota in kakšne uspehe dosega.

Decentralizacija delavskega samoupravljanja je imela nedvomno povsem drugi namen, toda pokazalo se je, da danes proizvajalec ne ve niti toliko kot prej in da je odvisen le od predstavnikov o organih upravljanja, ki jih je volil, in če so ti res agilni in aktivni člani, potem res ne bi to predstavljalo problema.

Skoraj nerazumljivo je, kako so šli prek vsega tega partij-ska organizacija, sindikat in

sveti proizvajalcev delovnih enot skupno z vodstvi obratov in vsemi ostalimi odgovornimi čintelji, ki so za stanje vedeli prav tako kot sleherni član kolektiva, vendar so pričeli ukrepati šele v zadnjem trenutku.

Čeprav ne more prav nihče najti opravičila za izpad v proizvodnji, pa osekakor sleherne-ga proizvajalca ne zadene enako breme odgovornosti, kajti vsakdo, ki je delal izključno po napodilih nadrejenih, ne bi smel trpeti za neodgovoren odnos drugih, ki se pa le niso v celoti zavedali kaj pomeni prava družbena zavest in kolektivna odgovornost. S tem nikakor ne mislim v celoti opravičevati delavcev na delovnih mestih o proizvodnih obratih. Predvsem jih ne mislim opravičevati glede delovne discipline in skupne odgovornosti pred družbo.

Podrobneje ne poznam problemov v drugih delovnih enotah, zato bom obravnaval le obrat glinice, saj skoraj ne dvomim, da se bo oglasil kdo tudi iz ostalih proizvodnih obratov ali služb v podjetju. Mnogo več bi se dalo napraviti v tem obratu, če bi sami delavci imeli malo več zavesti in odgovornosti do skupnega in enotnega dela. Če bi sindikat v tej delovni enoti bil bolj aktiven — predvsem pododbori o oddelkih, ki se zdijo danes le še formalnost, ki presega že vse meje popolne ohromelosti, — bi bila prav gotovo aktivnost članstva mnogo

večja in uspešnejša. Če posamezni pododbori niso imeli sestankov že več kot leto dni in so prepustili članstvo popolnoma osamljeno, potem je res pravi čudež, da gre sploh proizvodnja v taki meri in obliki, saj dejansko sploh več niso o ničemer obveščeni.

Nekdanja oblika proizvodnih sestankov je odpadla, čeprav se je pred leti pokazala za zelo pozitivno in bi jo zato morali spet čimprej uvesti. Na takih sestankih se je lahko pogovoriti s člani kolektiva o proizvodnji, o delovni disciplini ter še o mnogih drugih problemih, ki so mnogokrat sicer lažjega značaja, vendar pa so lahko še kako problematični za samo proizvodnjo.

Čeprav ne mislim posploševati, lahko smelo trdim, da v nedisciplini prednačijo predvsem taki člani kolektiva, ki zraven službe v tovarni delajo tudi doma na svojih poljih in potem največkrat pridejo v službo utrujeni in nenaspani. Če takega delavca potem zalotiš pri spanju in ga opozoriš na njegovo dolžnost do tovarne in skupnosti, se začne prepirati in ti prikazovati razmere v drugih delovnih enotah, češ kako razumevanje imajo tam nadrejeni do svojih delavcev itd. Vse take in podobne nepravilnosti pa bomo lahko prebredli, če bomo vsi skupaj enotno pokazali voljo in razumevanje za vestno delo in za res zavestno kolektivno odgovornost. M.F.

pisov, tako da se bodo v podjetju nesreče kar se da zmanjšale.

Pravilnik o dodeljevanju stanovanj

O osnutku pravilnika o dodeljevanju stanovanj je razpravljala kolektiv. O osnutku so razpravljali vsi sveti proizvajalcev delovnih enot in niso imeli njemu bistvenih pripomb.

Delavski svet je sprejel pravilnik o dodeljevanju stanovanj, ki je usklajen z določili novega statuta. Nadalje je imenoval tudi komisijo za skupno potrošnjo in družbeni standard. Člani komisije so: Viktor Hazabent, predsednik (imenovan je bil na prejšnji seji DS, — druge člane pa so imenovali na predlog SP DE), Stanko Goričan, Franc Kolarič, Franjo Ceci, Vlado Šerc, Stanko Kovačič in Ludvik Mesarič.

V pristojnosti komisije je med drugim tudi dodeljevanje stanovanj.

Odobritev nabave osnovnih sredstev, računi in dotacije

Delavski svet je odobril 3.000.000 din za nabavo udarnih pnevmatskih ključev za potrebe strojnega vzdrževanja, zavrnil je plačilo za prazna stanovanja; odobril je plačilo računa za enkratno čiščenje dvorane v Restavraciji; odobril

je dotacijo 20.000 din Društvu prijateljev mladine za prispevek za trak na pionirski prapor osnovne šole Kidričevo; odobril je dotacijo Aero klubu Ptuj v znesku 100.000 din, ker je upravni odbor podjetja prevzel pokroviteljstvo nad jubilejno letalsko prireditvijo. — Na prošnjo pionirskega odreda osnovne šole »Boris Kidrič«, Kidričevo, za prispevek za pionirski prapor je sklenil, da bo podjetje poravnalo vse stroške nakupa pionirskega prapora.

— DOTACIJA ZA VRTEC

V zvezi z dotacijami je delavski svet tudi razpravljal o odgovoru vodje FRS na vprašanje delavskega sveta, ki je bilo postavljeno na prejšnji seji, in sicer o možnosti nakazila sredstev za gradnjo otroškega vrta, ki so odobrena po sklepu delavskega sveta. — Iz odgovora izhaja, da še ni zadoščeno zahtevam sklepa delavskega sveta, t. j. da polovico sredstev zagotovi občina, zato še ta sredstva niso bila nakazana. — Delavski svet je bil mnenja, da se naj sredstva takoj nakažejo, čim bo podjetje dobilo potrebne garancije od stanovanjske skupnosti Kidričevo, ki je investitor.

— Na vprašanje člana DS-a je vodja FRS-a podal poročilo o pregledu zaključnega računa za leto 1963 po bilančni komisiji. Bilančna komisija je odredila nekaj popravkov v zaključnem računu, ki pa niso bistvenega

značaja in jim podjetje ni ugovarjalo, razen v eni točki, ki se nanaša na plačilo vodnega prispevka. — Delavski svet je poročilo vzel na znanje.

— IMENOVANJE KOMISIJ

Na predloge svetov proizvajalcev delovnih enot je delavski svet imenoval člane komisije za zdravstveno tehnično varstvo delavcev: Predsednik Franc Klemenčič je bil imenovan na prejšnji seji, člani pa so: Stefan Dončec, Franc Cetl, Franc Brglez, Ivan Gerjevič ml., Alenka Gorup in Ludvik Repec.

Delavski svet je imenoval tudi komisijo za odpis osnovnih sredstev: in sicer: Rudi Belšak, predsednik, in Stanko Tomažič ter Karl Levanič, člana.

V komisijo za odpis drobnega inventarja je DS imenoval: Martina Mojzerja za predsednika in člana Franca Javornika in Karla Antoniča.

— RAZPRAVA O PROSLAVI 10. OBLETNICE OBRATOVANJA NAŠEGA PODJETJA IN DOKONČANJA REKONSTRUKCIJE OZIROMA DOGRADITVE

Delavski svet je razpravljal o programu proslave 10. obletnice obratovanja in dokončanja rekonstrukcije in dograditve našega podjetja, ki ga je pripravila posebna komisija upravnega odbora. Delavski svet je program sprejel, sočasno pa imenoval komisijo za odlikovanja. Člani komisije so: Viktor Prelog, predsednik, in člani: Peter

Gegič, Boris Solovjev, Jože Šegula in Janez Sukič.

— Delavski svet je nadalje razpravljala še o raznih drugih zadevah, med katerimi so bile najvažnejše še:

Vzel je na znanje podvzete ukrepe svetov proizvajalcev delovnih enot, ki so jih sprejeli po razpravi o zaključnem računu za prvo polletje. Sočasno je vzel tudi na znanje zaključke in priporočila, ki jih je sprejel tovarniški odbor sindikata po obravnavi periodičnega obračuna in jih dal svetom proizvajalcev delovnih enot v vednost. Priporočal jim je tudi, da v bodoče sproti spremljajo delovni proces in skrbijo za čimboljšo proizvodnjo.

— Delavski svet je poslušal poročilo direktorja o pristopu k novo ustanovljenemu poslovnemu združenju industrijske cona Koper. Odobril je plačilo članskega prispevka za leto 1964, ki znaša 830.000 din.

— Po razpravi o analizah upravičenosti nagraditve skladišnih delavcev za opravljena dela pri rekonstrukciji je delavski svet ugotovil, da vodstvo komercialnega sektorja oziroma organizacijske enote skladišč ni podalo odgovora na analizo, ki jo je izdelal plansko analitski sektor, zato je sklenil, da bo o odobritvi nagrad razpravljala na seji, ko bo podan odgovor.

— Na predlog upravnega odbora podjetja je delavski svet odobril odprodajo odpadnega materiala, ki je neuporaben za

podjetje. Odprodaja bo po redni poti preko komercialne podjetja; družbene organizacije imajo prednost pri nakupu. — Delavski svet je naročil upravni odboru, da imenuje strokovno komisijo, ki bo izločila odpadni material za odprodajo.

— SINDIKAT — POKROVITELJSTVO NAD GODBO NA PIHALA

— V Kidričevem je delovala v okviru »Svobode« godba na pihala, ki je bila opremljena z instrumenti in primernimi oblekami. Ker je delo »Svobode« zamrlo, tudi godbenikov ni več slišati. Tovarniški odbor sindikata je predlagal organom upravljanja, da bi podvzeli določene ukrepe za poživitev dela godbe oziroma da bi se vsaj oprema godbe primerno spravila.

Delavski svet je o vsem razpravljal in smatral za najprimernejše, če godbo na pihala prevzame tovarniški odbor sindikata pod svoje pokroviteljstvo, zato mu je predlagal, da predlog prouči, ugotovi kaj vse je potrebno urediti za poživitev godbe in dostavi konkreten zahtevek potrebnih sredstev in drugih zadev organom upravljanja.

— Ob koncu seje je delavski svet dodatno razpisal dve mesti za štipendije in sicer po eno za Višjo ekonomsko komercialno šolo, oddelek za zunanjo trgovino, in eno za STŠ, oddelek za strojništvo. K.n.

Predstavljamo vam

Predsednike svetov proizvajalcev delovnih enot

Franca Hojnika poznamo kot enega starejših članov našega kolektiva, saj je zaposlen v podjetju od 17. marca 1947 dalje kot uslužbenec. Sedaj dela v knjigovodstvu osnovnih sredstev v finančno-računskem sektorju.

FRANC HOJNIK, PREDSEDNIK DELOVNE ENOTE OSREDNJIH SLUŽB

V svojem službovanju v podjetju si je pridobil veliko delovnih izkušenj, katere rad posreduje svojim sodelavcem.

Takoj po zaposlitvi v podjetju je pričel s političnim delom predvsem v sindikalni organizaciji. V letu 1950 je bil izvoljen v prvi delavski svet in je ostal član dve mandatni dobi. V letu 1953/54 je bil izvoljen za člana upravnega odbora.

Tudi v poznejši dobi, v letu 1962/64, je bil član delavskega sveta in predsednik komisije za štipendiranje v podjetju.

Poleg dolžnosti, ki jih je opravljal v organih delavskega samoupravljanja, je aktivno so-

deloval v organizaciji ZK in v sindikatu kot tajnik sindikalne organizacije tovarne, pozneje, ko so ustanovili ekonomsko enoto osrednjih služb, je bil izvoljen za predsednika sindikalne podružnice v tej enoti. V tem letu je predsednik nadzornega odbora tovarniškega odbora sindikata.

Posebno prizadeven je v strelski družini, saj je eden med najbolj aktivnimi in dobrimi strelci in je član okrajnega strelskega odbora.

Resno se zavzema za bolj aktivno delo sveta proizvajalcev delovne enote osrednjih služb, ker je menil, da bodo morali člani sveta imeti več čuta odgovornosti in se bolj zavedati svojih dolžnosti, ko se razpravlja in sklepa na zasedanjih o organizaciji dela, proizvodnih in finančnih planih, o problematiki poslovanja in o sistemu delitve osebnih dohodkov.

Zelo kritično pa presoja, da člani kolektiva osrednjih služb premalo aktivno sodelujejo v družbeno političnih organizacijah in društvi. Njihova prisotnost v društvi in organizacijah bi vsekakor pripomogla k bolj razgibanemu življenju izven podjetja, t. j. v naselju Kidričevo.

Anton Kaučič je zaposlen v podjetju kot premikač in nadzornik premika od 3. novembra 1956. Politično delati je pričel v sindikalni organizaciji v letu 1962, ko je bil izvoljen za predsednika sindikalnega pododborra v prometnem oddelku.

Član delavskega sveta je bil leta 1962/63. Svoj prosti čas porabi predvsem za svoje strokovno izpopolnjevanje. Zeli namreč položiti izpit za nadzornika premika.

Kot predsednik sveta proizvajalcev delovne enote prometa, pa se je zavzemal za to, da bi se delovna enota prometa bolj uveljavila in imela svoj lastni izračun dohodka, da ne bi bil

občutek — po njegovem mnenju — da je ta enota le nekaj privrsek v podjetju.

Delovna enota prometa bi morala imeti tudi večji vpogled v rezultate poslovanja v svoji enoti in na osnovi tega

ANTON KAUCIČ, PREDSEDNIK SVETA PROIZVAJALCEV DELOVNE ENOTE PROMETA

tudi določena merila pri participaciji delitve dohodka na sklade in osebne dohodke. Člani sveta delovne enote morajo biti bolj disciplinirani in aktivnejši na zasedanjih pri reševanju in sprejemanju sklepov.

Predlaga, da bi bilo koristno tudi več sodelovanja med sveti proizvajalcev delovnih enot ter skupno razpravljati o posameznih zadevah, kot npr. o proizvodni problematiki in o obveznostih posameznih delovnih enot v podjetju.

Dogaja se, da delovna enota prometa oziroma njen svet ni seznanjen s proizvodnimi problemi in nalogami, druge delovne enote, kot je to glavnica, aluminij, kar bi vsekakor koristilo pri sprejemanju sklepov na zasedanjih, ko je potrebno oblikovati posamezna stališča, da bi sveti proizvajalcev delovne enote polno zaživel in pravilno opravljali svoje poslanstvo.

V naslednji redni številki vam bomo predstavili še druge predsednike svetov proizvajalcev delovnih enot. J. Š.

Ogledali smo si 67. zagrebški velesejem

Na zadnji razširjeni seji tovarniškega komiteja ZMS smo med drugim sklenili tudi to, da si bomo mladinci ogledali jesenski zagrebški velesejem. Združili bomo tako prijetno s koristnim ter med množico zanimivosti poiskali tudi nekaj zase. Želja je pač veliko in okusi so kaj različni.

Sklep je torej sprejet, treba ga je samo uresničiti. »Halo! Na zagrebški velesejem pojdemo! Greš ti tudi?« smo spraševali nekaj dni po telefonu drug drugega. Še drugo vprašanje je bilo: nas bo dovolj za en avto-bus ali se bomo izletu morali odpovedati zaradi tistih pasivnih, ki jih niti zabava več ne zanima, kaj šele drugo mladinsko delo.

Pa se nas je končno le nabralo toliko, da smo lahko naročili avto-bus. Malo je bila vznemirljiva misel na slabo vreme, pa nas je tudi te skrbi rešila vremenska napoved, ki nam je obetala sončno in toplo soboto. In res je bila taka, da si lepše nismo mogli želeli.

Krenili smo ob 6. uri zjutraj. Tri ure kasneje smo že kupovali vstopnice za ogled velesejma. Treba je bilo pohiteti in se seveda sprijazniti z dejstvom, da si v nekaj urah ne bo moč vsega ogledati.

Najprej so našo pozornost pritegnile lične montažne hišice. Vsak izmed nas se je hitro odločil za »svojo« — zgrajeno in opremljeno po njegovem okusu. Seveda je bila to le paša za oči, saj smo spet hitro postali trezni, ko smo povprašali za ceno, ki je nihala od pol drugega milijona pa do skoraj enkrat toliko. Napotili smo se dalje, mimo stojnic s knjigami, kjer so prodajalci glasno vabili svoje »žrtve«. Za dvesto dinarjev je bilo mogoče kupiti

kuverto in z njo tudi večji ali manjši kos sreče v obliki zajetnega romana ali pa skromne brošure — najpogostejše slednjega. Nismo poskusili.

V italijanskem paviljonu nas je privabila gneča pred strojem za izdelovanje plastičnih steklenic. Ko smo prišli bliže, smo videli množico ljudi, ki so se prerivali za plastični glavnik ali za stekleničko, ki so jih proizvajalci metali v zrak. V ozadju je kamera vse pridno snemala. Umaknili smo se. Nam je res to, kar dobimo zastoj, toliko vredno?

Se in še bi lahko naštevale: od modne revije, kjer smo se dekleta navduševale ob prikazanih modelih, medtem so fantje s pogledi božali razstavljene avtomobile, do elegantnih švicarskih ur v stekleni vitrini in čudovitih krzen v ruskem paviljonu.

Cas, ki smo ga namenili ogledu razstavišča, je hitro minil, pa tudi v nogah smo že občutili utrujenost, saj se sonce že krepko pomaknilo čez poldne. Preostali del dneva smo porabili še za ogled zoološkega vrta.

Zvečer smo se vračali zadovoljni, čeprav utrujeni, in mislim, da nisem edina, ki si takih ekskurzij še želi. Še lepše pa bi bilo, če bi bili izpopolnjeni tudi preostali sedeži v avto-busu, ki jih ni bilo malo.

K — ka

Gospodinje bi želele

Producenti kuhinjske posode so začeli izdelovati posodo v barvah. Aluminij so preoblekli z umetno smolo v modri, rumeni, črni in zeleni barvi. Ta prevleka je absolutno varna proti visoki temperaturi, udarcem, kislinam in

lužinam. Umiva se lahko brez ščetk. Seveda ima ta posoda držaje iz umetne smole za zaščito pred vročino. Naše gospodinje bi si želele to posodo čimprej na našem tržišču!

Razprava o predlogu sprememb v statutu ZKJ

Razprave o predlogu sprememb in dopolnitev statuta ZKJ so bile v osnovnih organizacijah ZK v naši tovarni na osnovi novega predloga sprememb in dopolnitev statuta, ki ga je dobil tovarniški komite od občinskega komiteja ZK Ptuj.

Tovarniški komite ZK je na svoji zadnji razširjeni seji razčlenil politično dejavnost članov ZK, sistem dela komiteja in dejavnost osnovnih organizacij ZK v delovnih enotah ter probleme političnega dela, ki so se pojavili v preteklem obdobju.

Analiza je temeljila na novem predlogu sprememb in dopolnitev statuta ZKJ, ki bo sprejet na 8. kongresu ZKJ. Zelo kritična je bila ocena tega, kako način delovanja in organiziranja komunistov v podjetju kar najbolj popolno prilagodi stopnji našega družbenega razvoja in vlogi organizacije ZK ter njenih članov.

SAMOSTOJNOST IN ODGOVORNOST ČLANA ZK

V spremembah in dopolnitvah statuta je zelo poudarjena samostojnost in odgovornost političnega dela članov ZK in osnovnih organizacij pri razvijanju iniciative, pobud članstva, pri uresničevanju politike ZK na osnovi programa v pogojih in okolju, v katerem delujejo njeni člani in osnovne organizacije.

Nadalje je tudi posebej poudarjena družbeno politična vloga komunistov v smislu našega ekonomsko-družbeno političnega razvoja, razvoja delavskega in družbenega samoupravljanja.

V razpravah so ocenili dosednji sistem dela tovarniškega komiteja in sistem dela osnovnih organizacij ZK v delovnih enotah.

Ugotovili so, da tovarniški komite ZK ne more biti v svojem delovanju le nekaj »nadzorni organ« nad osnovnimi organizacijami ter v njihovem imenu sklepati in sprejemati določene zaključke, saj novi statut poudarja samostojnost in iniciativnost delovanja vseh komunistov na njihovem delovnem področju in delovanje os-

novnih organizacij v delovnih enotah.

VLOGA TOVARNIŠKEGA KOMITEJA

Naloga tovarniškega komiteja ZK je, oblikovati stališča, mnenja in priporočila vseh komunistov v podjetju in stališča osnovnih organizacij v delovnih enotah ter pomagati pravilno usmerjati družbeno politično vlogo na svojem območju.

Zaradi tega se ne more vse politično delo odvijati na sejah komiteja in sprejemati zaključkov v imenu komunistov in v imenu osnovnih organizacij, kot se je to dogajalo do nedavnega v praksi, ko je npr. tovarniški komite sklepal mimo osnovne organizacije ter svoje sklepe le dostavljal.

NIC VEČ ČAKANJA NA DIREKTIVE

Tak način dela tovarniškega komiteja je pripomogel, da je padala iniciativnost članov ZK in osnovnih organizacij ZK v delovnih enotah. Problem je bil, da osnovne organizacije niso politično zaživele na svojem območju, ker so zmeraj pričakovale direktiv od tovarniškega komiteja. Posamezni člani ZK pa prav tako niso aktivno delovali tam, kjer delajo, na svojih delovnih mestih, v organih delavskega in družbenega upravljanja in v družbeno političnih organizacijah kot sta sindikat in Zveza mladine.

Razprave na razširjeni seji komiteja in v osnovnih organizacijah po delovnih enotah so pokazale, da bo moral tovarniški komite v bodoče s svojim političnim delovanjem več pomagati osnovnim organizacijam v delovnih enotah.

Nadalje bo moral tovarniški komite sklicevati več skupnih sestankov vseh komunistov v podjetju, ko je treba razpravljati o raznih problemih za celotno podjetje, o vlogi in nalogah članov ZK. Dogaja se

namreč, da posamezna osnovna organizacija in njeni člani premalo poznajo celotno dogajanje v podjetju, premalo so obveščeni o posameznih zadevah kot je proizvodna problematika, način dela organov samoupravljanja, delitev dohodka za sklade in osebne dohodke v podjetju itd.

Člani ZK v vrževalnih obratih so na svojem sestanku povedali, da niso seznanjeni s problemi, ki se pojavljajo v podjetju in o katerih razpravljata delavski svet in upravni odbor, pravočasno. Prav tako ne poznajo problematike na aluminiju in glinici. Zato se velikokrat vrtijo okoli nerazčiščenih pojmov pri sprejemanju političnih stališč, namesto da bi komunisti bili svestransko seznanjeni o vsem dogajanju in tako lahko šli v politično akcijo pri reševanju posameznih političnih in drugih zadev.

AKTIVI KOMUNISTOV NAJ OBLIKUJEJO STALIŠČA

Tudi aktivni komunistov bodo morali bolj zaživeti in se večkrat sestati in oblikovati politična stališča do raznih vprašanj, ki se pojavljajo na področju dela organov delavskega samoupravljanja, v sindikatu in ostalih družbenih organizacijah. Praksa nam namreč pove, da velikokrat posamezni člani ZK nastopajo neenotno, z neoblikovanimi stališči, ker so premalo seznanjeni s tistim, o čemer se razpravlja na raznih področjih.

Tako so razprave o spremembah in dopolnitvah statuta, ki so bile v komiteju in v osnovnih organizacijah ZK, osvetlile številne pomanjkljivosti v sistemu dela ter nakazovale smer bodočega političnega delovanja vseh članov Zveze komunistov v naši tovarni.

Jasno je, da ne smemo ostati le pri ugotovitvah in le registrirati posameznih pomanjkljivosti političnega delovanja komunistov in osnovnih organizacij v delovnih enotah, temveč moramo posvetiti vso pozornost družbeno politični vlogi članov ZK v celotnem podjetju. V predkongresni dejavnosti, ko razpravljamo o dopolnitvah statuta, bo potrebno odpraviti vse pomanjkljivosti in predlog no-

vega statuta konkretno v praksi izvajati.

Le na tak način bo organizacija Zveze komunistov v podjetju postala dejansko idejno politična sila delovnih ljudi, na drugi strani pa bo več uspeha na vsem področju družbeno političnega delovanja vseh komunistov.

Na koncu lahko ugotovimo, da v razpravah v osnovni organizaciji ZK v delovnih enotah in v tovarniškem komiteju ni bilo bistvenih pripomb na statut ZKJ, ampak je razprava

opozorila na nekatere pomanjkljivosti in na bodoči način delovanja komunistov in osnovnih organizacij, kot je predviden v dopolnitvah in spremembah statuta ZKJ.

Člani ZK v osnovnih organizacijah in tovarniški komite se strinjajo s spremembami in dopolnitvami novega statuta. Izraženo je mnenje, da se priključuje celotna organizacija v podjetju k pripombam, ki so bile sprejete na občinskem komiteju ZK Ptuj.

S. J.

Pripomba k članku „Ustreznejše osebne dohodke transportnim delavcem“

V zadnji številki »Aluminija« je bil objavljen članek pod naslovom »Ustreznejše osebne dohodke transportnim delavcem«. Pisec članka AZ je lepo nakazal delo DE, ki je sestavljena iz treh organizacijskih enot: avtomobilski promet, železniški promet in transport. Lepo in prav je, ko opozarja, da bi se naj v razpravi o pravilniku osebnih dohodkov transportnih delavcev upoštevalo, da imajo težko fizično delo in tudi odgovornost na delovnih mestih.

Ne morem pa se strinjati s stankom, ki pravi: »Ker sedanji osebni dohodki transportnih de-

in delavci po obratih, se marsikateri delavec ne glede na to, pri katerem stroju dela in ki nekaj proizvaja, le lahko opravi. Meriti odgovornost dela posameznega proizvajalca, bodisi v proizvodnji ali pa kje drugje, ni tako enostavna stvar. Ne bi želel naštevati, kake odgovornosti imajo delavci pri transportu in delavci v proizvodnji, ker to tudi ni moj cilj, pač pa je pisec članka v zvezi, ko primerja odgovornost dela delavca ene enote in pri tem ocenjuje odgovornost delavca druge enote, konkretno transport s pogonom. Potem takem

DISKUSIJA

lavcev ne ustrezajo njihovim mestom v primerjavi z delovnimi mesti po obratih, kjer ni tako velike odgovornosti, še manj pa fizično težkega dela.«

Da je delo transportnih delavcev res telesno naporno in tudi odgovorno, je, mislim, vsakemu znano, saj že sama beseda transport pomeni, da je tukaj opraviti z različnimi stroji in napravami, ki jih je potrebno nakladati, transportirati in razkladati. V naši tovarni imajo transportni delavci poleg zgoraj navedenega največ opraviti z različnimi surovinami, katere jim delajo največ težav v času slabega vremena v posameznih letnih časih.

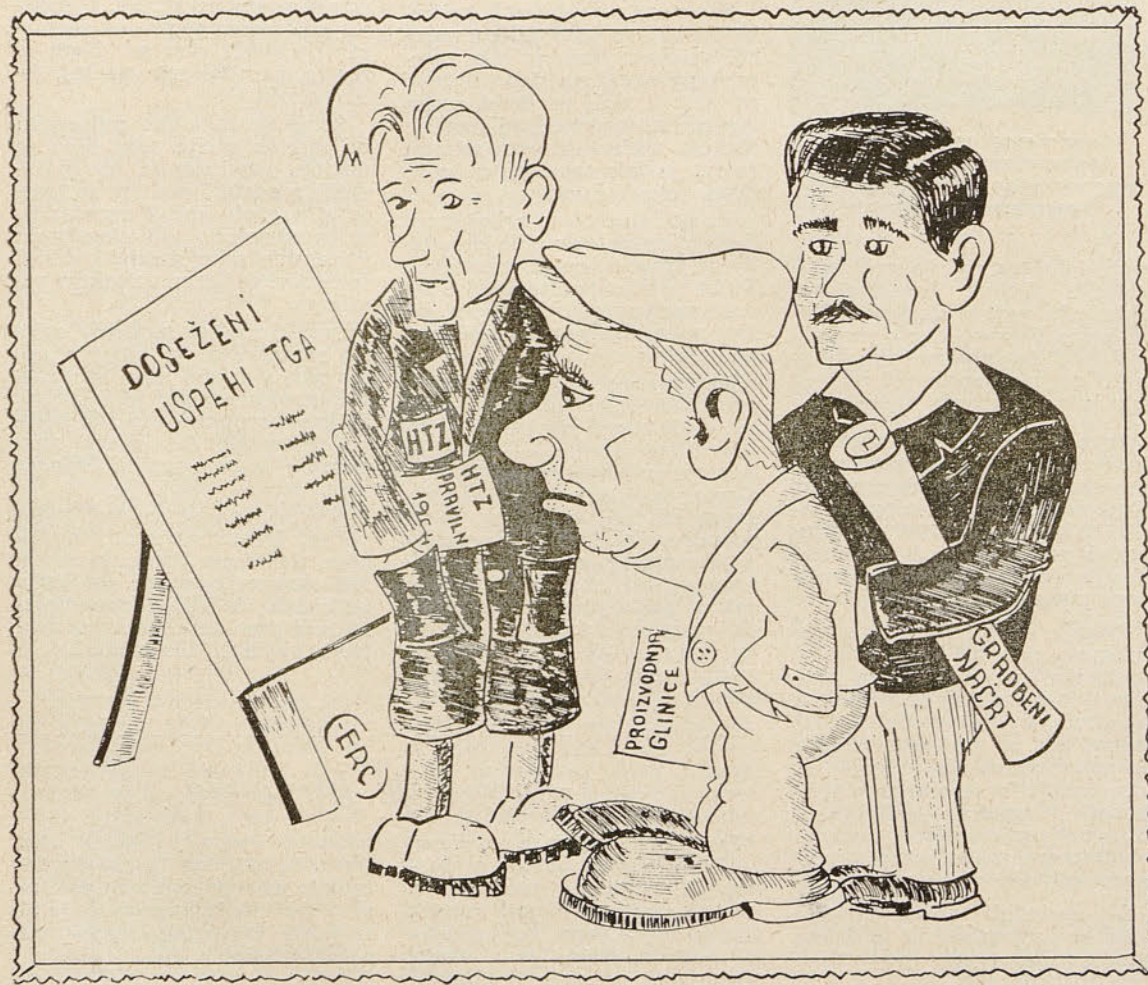
Kako pa je pisec članka prišel do meritve oziroma primerjave odgovornosti in fizičnega dela med transportnimi delavci

smatram, da delavci v proizvodnji niso v toliki meri odgovorni, če stroji neprekinjeno delujejo. Mislim, da je stroje potrebno poleg avtomatizacije še vedno nadzirati in negovati, kajti to je osnova delovnih uspehov v proizvodnji. Ali pisec članka ne ve, kje vse naš delavec v obratu dela in za kakšne dragocene stroje je odgovoren, da le-ti nemoteno proizvajajo?

Kar pa zadeva fizično težko in naporno delo, predlagam, naj se o njem avtor članka posebej osebno prepriča kjer koli v glinici, kadar se sintra, suši boksit za Ruše, kjer so neznosne temperature in jedki prahovi. Ali ni čiščenje raznih vročih kotlov in naprav težko fizično delo, da ne omenjam elektrolize in drugih obratov?

V. J.

Poslovili so se od nas

RUDI SELAN: V OBRATIH GLINICE SE GA DOBRO SPOMINJAJO

Prvega avgusta letos se je poslovil od našega kolektiva naš dolgoletni član in sodelavec tov. Rudi Selan. V našo tovarno je prišel 1. 9. 1954 torej še pred začetkom obratovanja naše tovarne. Bil je eden tistih članov kolektiva, ki so spremljali rast tovarne in proizvodnje od začetka pa do konca prvega desetletja. S svojim vestnim in strokovnim delom je mnogo pripomogel k osvajanju proizvodnje in uvajanju mlajših kadrov v delo v kemični industriji.

V obratih glinice se ga vsi dobro spominjajo kot vestnega in natančnega vodjo, ki je znal vedno poprijeti tam, kjer je bilo najbolj potrebno. Prav tako pa je tovariš Selan znan tudi ostalim članom kolektiva, saj je poleg svojega poklicnega dela bil vedno pripravljen prevzeti odgovornost tudi v organih samoupravljanja, sindikalni organizaciji, ZK, kakor tudi v družbeno političnih organizacijah v naselju. Tudi v naprej bo tov. Selan ostal med nami, saj so sadovi njegovega dela in prizadevanj kot izkušenega praktika, mlajši vodje v obratih glinice, ki bodo njegovo delo nadaljevali.

Naša želja je, da bi zasluženi pokoj užival v prijetnem zadovoljstvu med nami in v krogu svojih domačih.

JOŽE KNEZ: Z OSTRIM OČESOM JE OPOZARJAL NA VARNO DELO

Samo dva meseca pozneje se je od nas poslovil Jože Knez in

šel v zasluženi pokoj. K nam je prišel 30. maja 1949. Bil je na raznih delovnih mestih. Zadnja leta je bil vodja HTV službe in kot takega ga prav gotovo vsi dobro poznamo. Videli smo ga lahko povsod, kjer je s svojim ostrim očesom opozarjal na varno delo pri strojih in ostalih napravah. Koristno je prenašal svoje izkušnje na mlajše kadre, saj je v petnajstih letih delovanja v podjetju vzgojil kar precej mladih moči.

Ko odhaja v pokoj, mu želimo, da bi še mnogo let lahko nabiral gobe, katerim se name-rava posvetiti sedaj še prav posebej.

*

IVO VEBLE: 12 LET JE BIL MED NAMI

Se nekdo je, ki je odšel od nas. Ivo Vebler je s 30. septembrom zapustil naš kolektiv in nastopil novo službeno mesto. Kot vodja gradbenega oddelka smo ga vsi dobro poznali. Še bolj pa je bil znan kot aktivni član v samoupravnih organih. Bil je predsednik DS, večkratni predsednik UO, sekretar tovarniškega komiteja ZK. Udeleževal se je tudi izven podjetja v naselju, občini in okraju. V svojem več kot dvanajstletnem delovanju med nami (prišel je 1. maja 1952) si je pridobil precejšen krog prijateljev in znancev, katerim bo ostal v prijetnem spominu.

Na novem službenem mestu mu želimo obilo uspehov.

-CK-

Sklepi 3. redne seje plenuma sindikata

3. redna seja plenuma sindikata našega podjetja je bila sklicana z namenom, razpravljati in podati predloge določenim forumom za rešitev nekaterih aktualnih zadev. Med najvažnejšimi zadevami o katerih je plenum razpravljajal, je bila polletna planska realizacija proizvodnje.

O poročilu polletne realizacije je razpravljajal delavski svet ter sklenil, da se poročilo obravnava na svetih delovnih enot. Sveti enot so sicer svojo nalogo opravili, vendar ne v celoti, ker po razpravah niso podali predlogov za boljše poslovanje v drugem polletju. Glede na to je plenum zadolžil vodstva sindikalnih podružnic, da v najkrajšem mogočem času skličejo sestanke in s konkretnimi razpravami skušajo vplivati na odstranjevanje napak.

Ugotovljeno je namreč, da so speti proizvodnih enot razpravljali o poročilu v celoti, niso pa istočasno analizirali položaja v svojih obratih, kar bi nedvomno mnogo bolj pomagalo reševati sedanji položaj.

Po vsestranski razpravi so člani plenuma ugotovili, da je več subjektivnih in objektivnih vzrokov za takšno stanje in da bo treba v čim krajšem času ukrepati.

Od objektivnih vzrokov omenimo le enega in sicer v tehnološkem postopku.

Kadarkoli se v proizvodnji pojavi kakšna vrzel, potrebuje mo vse preveč časa, da bi zvedeli za dejanski vzrok takšnega stanja, kar nedvomno vpliva na količino in kakovost naših izdelkov. Med subjektivnimi vzroki so omenjeni naslednji: Neurejeni odnosi osebnih dohodkov na istem delovnem mestu, dolžnost in pravice vodilnega kadra v obratih ter delokrog nadrejenosti.

Vprašanju vodilnega kadra bi bilo potrebno posvetiti veliko več skrbi ter končno rešiti te odnose v smislu pristojnosti.

Na osnovi razprave in podanih predlogov je plenum zadolžil sekretariat tovarniškega odbora, da se organom delavskega samoupravljanja da naslednje priporočilo:

1. da se izdelava pravilnikov in shem konča v čim krajšem mogočem času;

2. zaradi boljšega obveščanja kolektiva o proizvodnih rezultatih v določenem obdobju za podjetje kot celota se predlaga, da delavski svet razpravlja o tromesečnih rezultatih dela ter da v obravnavo kolektivu;

3. da se ponovno uvede kot stalna oblika dela praksa, da sveti delovnih enot na svojih sestankih obravnavajo proizvodno finančne rezultate preteklega meseca;

4. da se po obratih uvedejo ponovno redni proizvodni sestanki, na katerih bi razen proizvodnje obravnavali celotno poslovanje in delo obrata;

5. da se po obratih uvedejo obvezni vsakomesečni sestanki z mojstri, na katerih bi obravnavali predvsem organizacijo dela, izvrševanje nalog ter delovno disciplino;

6. da vodstvo podjetja, vodstva delovnih enot in organizacijskih enot neprenehoma sledujejo rezultate dela in pravočasno ukrepajo v primeru nedoseganja predvidenih proizvodnih rezultatov;

7. da se v podjetju takoj pristopi k utrditvi delovne discipline in da se proti kršilcem discipline uvedejo takoj disciplinski postopki.

Plenum je nakazal tudi slabosti v delu sindikalnih podružnic, ki v marsičem botrujejo stanju v posameznih obratih. Neštetokrat smo razpravljali in nakazovali smeri dela sindikalnih podružnic s poudarkom, da bi naj podružnice bile pobudnik kolektivnega življenja. Vsekakor bo zanimivo, kako bodo vodstva podružnic podala poro-

čilo o svojem delu na polletni konferenci, ki bo najbrž konec tega ali v začetku prihodnjega leta.

Razen o polletni planski realizaciji je plenum razpravljajal o naslednjem:

1. Volitve v Skupščino socialnega zavarovanja občine Ptuj

Naš kolektiv bo imel v Skupščini socialnega zavarovanja dva predstavnika, ki jih bo imenoval ohranilo delavski svet. Kljub temu, da bo oba predstavnika imenoval delavski svet, naročajo sindikalnim podružnicam, naj na svojih sejah razpravljajo o kandidatih. Priporočajo, naj bi dosednji člani skupščine na sestankih kratko poročali o delu tega organa v pretekli mandatni dobi.

2. Formiranje godbe na pihala v podjetju

Plenum je na svoji zadnji seji 7. julija 1964 razpravljajal o ustanovitvi godbe na pihala v kolektivu. Plenum je tedaj ime-

noval komisijo: Franc Turk, Edi Menoti, Ivan Ogrinc.

Naloga komisije je bila, podati plenumu na naslednji seji poročilo, v katerem naj zajame vse potrebno za poživitev oziroma formiranje godbe na pihala v kolektivu.

Komisija je opravila nalogo pravočasno in dobro ter dala predlog UO in DS v razpravo. V sekretariatu TOS so predlagali, naj bi godbo ustanovili v podjetju in pod okriljem podjetja. Reši naj se vprašanje kapelnika in godbenikov. Kapelnika naj bi sprejeli v redno delovno razmerje. Delovni čas godbenikov naj bi uredili tako, da bi se lahko redno udeleževali vaj.

Delavski svet je na svoji naslednji seji sprejel sklep, priporočiti TOS, da bi godbo prevzela sindikalna organizacija. Do naslednje seje delavskega sveta naj bi predlog delavskega sveta proučili in dostavili konkretni zahtevek potrebnih sredstev za uspešno delovanje godbe.

Število godbenikov, ki so pripravljeni vaditi, je v podjetju in naselju okrog 20. Če bomo hoteli imeti močno in dobro godbo, se bo moralo to število precej povečati. Upamo, da je veliko članov kolektiva, ki se zanimajo za godbo na pihala

in bo mogoče to vrzel z njihovo pomočjo odpraviti. Prepričani smo, da bo po tej poti vprašanje godbe končno rešeno.

3. Rekreativna

Plenumu so podali poročilo o možnosti koriščenja rekreativnega centra v Varaždinskih toplicah. Za ta center se namreč zanima precej članov kolektiva, predvsem starejših, ki so prepričani, da bi tudi v tem kraju lahko popravili svoje zdravje.

Plenum je o tem razpravljajal in zadolžil sekretarja TOS, da naredi obračun porabljenih sredstev za rekreacijo in organizira odhod za vsako sindikalno podružnico v ta center. Omenimo naj, da ta naloga ni bila v celoti opravljena. Obračun so sicer naredili, niso pa organizirali prevozov. V tem času, ko je sekretariat prejel zadolžitev, ni bilo mogoče dobiti od avtobusnih podjetij avtobusov, ker so imela vsa prevozna sredstva zavzeta za Zagrebski velesejem. Vsekakor bo treba o tej zadevi ponovno razpravljati na prvi seji plenuma in sprejeti sklep, po katerem bomo sredstva za te namene do konca leta uporabljali.

4. Poslovanje sklada tovariške samopomoči

Nekateri člani plenuma so predlagali, naj bi pravico do

udeležbe iz sredstev sklada razširili tudi na sorodnike članov kolektiva, ki niso zajeti v pravilniku sklada.

Predlog je bil iz objektivnih razlogov zavrnjen.

5. Obnovitev igrišča za tenis

Predsednik športne komisije pri TOS je predlagal naj bi obnovili igrišče za tenis in pripravili igrišče za badminton. Predlog je podkrepil z izjavo, da se za to razvedrilo zanima precej članov kolektiva. Plenum je obnovitev odobril in v zvezi s tem tudi kritje stroškov in skupnem znesku 80.000 din. Pripomnimo naj, da je zadnji čas, da se tega športnega objekta začne posluževati večje število članov kolektiva, saj smo ga zato tudi zgradili.

6. Povratno športno srečanje z NIP iz Čakovca

Sindikalna športna ekipa NIP iz Čakovca je pred kratkim gostovala v Kidričevem in tekmovala s športnimi ekipami naše sindikata. Tedaj so povabili naše ekipe, naj bi organizirali povratno srečanje v Čakovcu. Plenum je povratno srečanje odobril in v zvezi s tem tudi kritje stroškov. mi

Odnosi med organi upravljanja in aktivom Zveze borcev

V avgustu je bil sestanek aktiva zveze borcev v naši tovarni. Na sestanku so bili vabljeni predstavniki organov upravljanja in predstavniki vodstva podjetja.

Sestanka sem se udeležil kot zastopnik organov upravljanja. Pričakoval sem, da bodo postavili določena vprašanja, ki se bodo kritično nanašala na delo organov upravljanja, vendar nisem pričakoval razprave v takšni obliki in v takšnem tonu, kot se je razvila in ki jo bom v kratem opisal.

Najprej so člani organizacije zveze borcev razpravljali o svojih notranjih organizacijskih oblikah in delu, nato pa je razprava dobila širši obseg in člani so pričeli razpravljati o delu vodstva podjetja, organov upravljanja in političnih organizacij.

Posamezni člani ZB so zelo objektivno razpravljali in nakazovali nekatere pomanjkljivosti v organizaciji sami in izven nje kakor tudi v našem kolektivu. Prav tako so v svoji razpravi nakazovali, kako in na kakšen način bi bilo potrebno reševati posamezne probleme članov ZB v naši tovarni. Pri tem je večina članov pravilno gledala na stvari in dali so sprejemljive predloge predvsem za reševanje problemov v samem aktivu ZB in v zvezi s tem tudi v celotnem kolektivu.

Posamezni člani ZB pravijo, da naši organi delavskega samoupravljanja; politične organizacije in vodstvo podjetja včasih nimajo pravega poslušanja za reševanje problemov članov ZB v našem kolektivu. Menim, da se kaj takega tudi zgodi, vendar je tu bistveno vprašanje, kako organizacija ZB postavi določen problem.

Je problem temeljito preštudirani? Ali so upoštevali vse vidike, ki se nanašajo na posameznega člana ZB, in na drugi strani na možnost rešitve tega problema v našem kolektivu.

Zdi se mi, da vsega tega organizacija ZB ni obdelala temeljito. Zaradi tega pride do neskladja z organi delavskega samoupravljanja ali političnimi organizacijami ter vodstvom podjetja. Prav zaradi te nenacionalnosti pri obravnavi tako sila občutljivih zadev, ki so boleče za posamezne člane ZB, se dogaja, da vidi organizacija samo njegov osebni problem, pri

tem pa ne upošteva možnosti, ki jo ima podjetje glede na kvalifikacijo prizadetega člana ZB. Istočasno tudi ne poiščejo konkretne rešitve, ki bi jo organizacija predlagala v rešitev političnim in družbenim organizacijam ali vodstvu podjetja. Najlažje je določiti problem načeti, sprejeti načelni sklep in ga neobdelanega poslati drugim organom v reševanje. S takim načinom dela se ne ustvarja željeno vzdušje v našem kolektivu, ravno tako pa tudi ne v organizaciji ZB.

Nekateri člani ZB pa grede celo tako daleč, da pravijo, da je v organih upravljanja anomalija, kljub temu, da v organih upravljanja podjetja, t.j. v svetih proizvajalcev delovnih enot, upravnemu odboru in delavskemu svetu aktivno sodeluje 16 članov ZB.

Logično se tedaj postavlja vprašanje, kako delajo člani ZB v organih upravljanja?

Člani ZB, ki so sodelovali v naši narodni revoluciji in so nosilci naprednih idej ter so postavljali temelje za formiranje in izgradnjo naše socialistične družbe in socialističnega sistema, ki temelji na delavskem samoupravljanju, so prvi poklicani, da tudi sedaj aktivno sodelujejo pri nadaljnjem razvijanju teh temeljev in pri reševanju konkretnih problemov, med katerimi so tudi problemi članov njihove organizacije.

Mislím, da torej ni naloga organizacije ZB, da z destruktivno kritiko na svojih sestankih govorijo o posameznih problemih, namesto da bi probleme zapisniško ugotovili in jih dostavili v razpravo in rešitev pristojnim organom.

Prav zaradi tega bo moral biti aktiv ZB bolj aktiven, natančen in dosleden pri reševanju notranjih problemov članov ZB in nalog celotne organizacije. Prav tako bo moral tesno sodelovati z vsemi družbeno političnimi organizacijami.

Po že prej povedanem, pa bo aktiv v bodoče moral posvečati vso pozornost tudi vprašanju, kateri njihovi člani jih bodo zastopali v predstavniških orga-

nih in družbeno političnih organizacijah. S tem je povešana večja aktivnost vseh 83 članov ZB v našem kolektivu z vsemi družbeno političnimi dogajanjí v našem kolektivu.

Iz tega sledi, da bi morali biti vsi organi upravljanja v našem podjetju seznanjeni z razpravo, težavami in predlogi aktivna ZB, nikakor pa ne bi vse to smelo ostati za zaprtimi vrati njihovega aktiva.

Če se bo takšno delo aktivna ZB nadaljevalo, lahko pričakujemo še v bodoče neobjektivne razprave na sestankih aktivna ZB, kot se je to zgodilo na opisanem sestanku in to tudi od tistih članov ZB, ki so sami člani organov upravljanja.

P. G.

Vrnili smo obisk sindikalni podružnici Čakovskega tiska

Julija so nas obiskali sindikalni funkcionarji predstavniški podjetja in športniki Čakovskega tiska. Ob srečanju smo izmenjali mnenja o delu sindikalnih organizacij na kulturnem in političnem področju. Takšne izmenjave izkušenj so gotovo pomembne. Ob tej priložnosti smo se pomerili tudi na športnem polju in sicer v nogometu, namiznem tenisu in v šahu. Izid srečanj je bil sledeč: nogomet 3:3, pri namiz-

nem tenisu so zmagali gostje, v šahu je zmagala naša ekipa.

Povratno srečanje je bilo dne 15. avgusta 1964. Tekmovali smo v nogometu; naša ekipa je zmagala s 4:1. Do tekmovalja v šahu in namiznem tenisu pa ni prišlo iz objektivnih razlogov, predvsem zaradi tega, ker smo mi prišli prepozno.

V razgovorih z domačini, ki so nas tovariško sprejeli in po gostili, smo ugotovili, da so takšna srečanja obojestransko koristna.

P. G.

Sindikalni moštvi TGA Kidričevo in Čakovskega tiska

Sveti proizvajalcev delovnih enot so sprejeli organizacijske sheme

V zadnjih dneh septembra in v prvih dneh oktobra so zasedali vsi sveti proizvajalcev delovnih enot. Osrednji točki sta bili sprejetje organizacijskih shem in določitev težavnostnih stopenj dela v posameznih enotah.

Vsi sveti proizvajalcev delovnih enot so sprejeli organizacijske sheme svojih delovnih enot po daljših razpravah. Na sejah je bilo opaziti, da so se člani podrobno zanimali za organizacijo dela na posameznih delovnih mestih, predlagali so tudi manjše organizacijske spremembe, kot so povečanje zasedbe posameznih delovnih mest, tako da se zasedba na drugih delovnih mestih zmanjša.

Tudi o zahtevanih kvalifikacijah so posamezni člani mnogo razpravljali, saj iz prakse vedo, kakšnega strokovnjaka oziroma delavca zahteva posamezno delovno mesto. Vse predloge so sveti na sejah proučili, in če so bili umestni, so jih sprejeli.

SVET PROIZVAJALCEV DE GLINICE ni naredil sprememb v shemi, razen ene, kjer je menjal grupo na enem delovnem mestu.

SVET PROIZVAJALCEV DE ALUMINIJA je v organizacijski enoti elektrolize odprl novi delovni mesti, pri treh spremenil nazive, pri enem grupo in pri dveh zasedbo; v organizacijski enoti livarne je pa spremenil pri dveh delovnih mestih nazi-

ve, v organizacijski enoti anodne mase pa je spremenil pri treh delovnih mestih nazive in pri enem grupo.

SVET PROIZVAJALCEV DE STROJNE ENERGETIKE se je v celoti strinjal s predloženo shemo, menil pa je, da bi moral biti vrstni red delovnih mest v kotlarni nekoliko spremenjen in eno delovno mesto nima primerne naziva, zato je zadolžil vodjo, da ga popravi.

SVET PROIZVAJALCEV DE VZDRŽEVALNIH OBRATOV tudi ni bistveno spremenil organizacijske sheme, ki so mu jo predložili. Samo dve mesti je združil, ker se je zahtevala enaka strokovnost, na enem mestu je povečal zasedbo, na enem pa zmanjšal. Svet je soglašal s predlogom vodje delovne enote, da je potrebna višja šolska izobrazba na nekaterih delovnih mestih v vzdrževalnih obratih.

SVET PROIZVAJALCEV DE OSREDNJIH SLUŽB je sprejel organizacijsko shemo osrednjih služb s tem, da je spremenil grupo na štirih delovnih mestih in na dveh mestih zasedbo. Pri organizacijski shemi razvoja pa

je na enem delovnem mestu spremenil grupo, na enem zasedbo in eno delovno mesto črtal kot nepotrebno.

SVET PROIZVAJALCEV DE PROMETA je o organizacijski shemi svoje delovne enote razpravljal dvakrat. Posamezni člani sveta proizvajalcev so na prvem zasedanju smatrali, da je delovno mesto vodje transporta in železniškega prometa nepotrebno.

Ker so bila mnenja deljena, svet ni izglasoval sheme, ampak je imenoval komisijo, ki je imela nalogo shemo pregledati in eventualno predložiti novo. Na drugem zasedanju je svet ponovno razpravljal o shemi in jo sprejel s tem, da je na dveh mestih spremenil grupo.

— Vsi sveti so razpravljali tudi o sklepu komisije za izdelavo pravilnikov o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov, ki jim predlaga, da naj razporedijo vsa delovna mesta v delovni enoti v lestvico, ki ima 10 težavnostnih stopenj. Pri razporejanju posameznih delovnih mest v težavnostne stopnje bi naj upoštevali razne vplive, kot so prah, kemični vplivi, temperatura, preprih, te-

žavnost dela, plini itd. Komisija bi potrebovala takšno grupacijo delovnih mest za sestavo enotne lestvice težavnostnih stopenj, ki bo usklajena za celotno podjetje in ki jo bo zajemal nov sistem delitve dohodka.

V novem plačilnem sistemu je komisija za ureditev pravilnikov grupirala posamezne obrate v težavnostne stopnje, nakar so imeli člani kolektiva pripombe s tem, da so predlagali, da bi bila posamezna delovna mesta v obratih grupirana, ker se zgodi, da so pogoji dela v obratu tako različni, da jih je potrebno kategorizirati po grupah.

Sveti proizvajalcev delovnih enot so na svojih sejah razpravljali o predlogih grupacije, ki so jih bili dolžni pripraviti vodje delovnih enot in izvršili določene korekture.

Vodja delovne enote vzdrževalnih obratov pa je pripravil za svet delovne enote poseben

predlog za ocenjevanje delovnih mest, ki zajema več faktorjev. Svet je predlog sprejel in sodi, da bi bil uporabljen za celotno podjetje, saj zajema vrsto tabel, na osnovi katerih se da izračunati skupna ocena delovnega mesta.

Najvažnejši kriteriji za ocenjevanje delovnih mest so: kvalifikacija, staž v delovni organizaciji, odgovornost za organizacijo, odgovornost za proizvodna sredstva, odgovornost za racionalni potek dela, fizično delo, duševno delo, temperatura, prah in umazanija, kislina, lug, voda, plini, para ali zračna vlaga, delo na preprihu, vibracija in ropot in posebna nevarnost za ponesrečenje.

Razporeditev delovnih mest na grupe v posameznih delovnih enotah, kakor tudi predlog sveta proizvajalcev vzdrževalnih obratov bodo služile komisiji pri določevanju enotnih kriterijev za celotno podjetje.

K.—n.

Moj dopust

Počasi so se že vračali z dopusta sveži, veseli in ožgani od sonca. Ob pogledu na njih, ob poslušanju njihovega pripovedovanja so tekli dnevi do nastopa mojega dopusta še počasneje.

Končno je prišel dan in odpotovali smo; tri ženske, same. Zamegleno jutro nas je pozdravilo v Beogradu. Vrvež na železniški postaji je vzdramil še tako zaspan obraz. V hotelu na hitro urejena garderoba, prepotrebna jutranja toaleta, pogled v ogledalo in že smo bile na Terazijah. Tako, sedaj smo tu, v naši prestolnici, kjer se vse začne z »naj«.

Mimo velikih palač, muzejev, spomenikov in dvorcev, po plečju cest in ulic, skozi množico različno oblečenih in govorečih ljudi, potem smo se znašle na Kalemegdanu. Pod nami Donava s svojimi varovankami — rečnimi ladjami in vlačilci, tam prek se dviga v nebo Novi Beograd, za njim širna banatska ravan.

Popoldne nam je razkazala še vse druge lepote mesta od Avale do Dedinja, preko Topčiderskega parka in Košutnjaka ter Banovega brda s Pionirskim mestecem naša delovna kolegica Nada. Zadovoljne, da smo vsaj enkrat — z njeno prijazno pomočjo — spoznale naše glavno mesto skoraj v vsej veličini, smo drugo jutro stopile na krov »Rakete«, kot imenujejo domačini hidrogliser, ki vozi po Donavi.

Po nekajminutni vožnji smo spoznale, da tega imena ne nosi zaman. Jutranja zarja je zlatila nebo in ožarjala mesto, ki se je v neverjetni naglici oddaljevalo od nas. Peljale smo se Djerdapu nasproti.

Umazano siva voda Donave se leno vleče ob nizkih bregovih tja do prvih obrobkov Malega Djerdapa. Srečavali smo vlačilce s »šlepi«, ki prevažajo razno blago, les in podobno. Pozdravljali smo potnike in mornarje, ki so na ruskih, nemških, madžarskih in avstrijskih ladjah pluli proti srednji Evropi. Že so bile za nami razvaline smederevske trdnjave. Donava se je širila, a proti Kazanu neverjetno zožila. V Malem Djerdapu se je Donava razburkala, pokazala pragove in čeri. Nad tesnim Kazanom so se začele dvigati ob bregovih ostre strmine. »Raketa« je plula po najožjem delu po točno zaznamovani poti.

V steni, nam na desni strani, je bila videti usekana cesta rimskega cesarja Trajana. Nekeč so tod zaradi ožine morali vleči ladje po reki navzgor

ljudje. V Tekiji in Oršavi na romunski strani so pred dvema dnevoma odkrili spominsko ploščo ob pričetku velikih del na novi elektrarni. Na obeh straneh se dvigajo v nebo žerjavi, buldozerji rijejo rjavo zemljo, kamioni vozijo, vse je živo in dela.

Skozi Sipski kanal smo pravzaprav zdrknili. Vodne ptice nad nami so oznanjale, da se bližamo zopet ravninam. Pridne Vlahinje so belile ob reki platno. Veliko pričakovanje je bilo za nami. Z jasnega neba je sonce neusmiljeno žgalo na postajo v Prahovem. Od tam nas je popeljal vlak.

Med prijaznimi skrbnimi delavci, ki so kaj hitro spoznali, da smo Slovenke, je bilo potovanje prav prijetno. Skozi okno pogled na neskončna polja, posajena s koruzo, vinsko trto, tobakom in bombažem, ki so hitela mimo nas, le leni Timok se je kar naprej vil ob progi, kot da nas noče zapustiti.

Na marsikateri njivi smo videle zloženo opeko, ki jo kopljejo in žgejo kmetje kar na njej. Po pripovedovanju nihče na deželi ne kupuje opeke in vsaka hiša je zidana iz domače.

»Poglejte čez Timok, tam postavljajo šotore, v soboto bo vašar, skupno z Bolgari,« nas je opozoril očak. Praznovali bodo snidenje med sosednjimi vasmi naše in bolgarske dežele. Praviijo, da je takrat zelo veselo in naj se oglasimo! Žal tega ni bilo v našem programu, želele smo jim mnogo zabave. V Vražegrncu — ime je posrečeno — železniški postaji, smo počakale na motorni vlak iz Bora.

Sonce, vročina in žeja, naši stalni spremljevalci!

V srcu vinogradov, v Negotinski krajini, smo bile vesele studentice in njegovega daru, čiste in hladne vode. Prijazen borski delavec, doma iz Vrsaljga, ki je služil vojae v Vojniku, je ob slovesu veselo pomahal: »Pozdravite Slovenijo, na svidenje!«

Skozi 36 predorov se je naš vlak bližal neskončnemu morju luči nasproti. Z obrobka pogorja Kalafat, od koder smo prihajali, se je zdelo, da bomo zdaj zdaj tam. Toda domačini so nas začudeno gledali, ko smo rinile proti vratom. Po dobri polurni vožnji nas je spre-

(Nadaljevanje na 8. strani)

VLADO ŠERC: KRAMLJANJE

Bodoči elektroenergetski objekti

(Nadaljevanje)

V raznih državah že obratujejo različni tipi jedrskih central. Znano je, da v teh izkušnjah daleč prednjači Anglija, ki je prva imela poskuni atomki centrali v Calder Hallu in Chapelcrossu. Ti dve centrali s 4 jedrskimi reaktorji sta imeli prvotno vsaka ca. 140 MW učinka. Učinek so povečali tako, da ima vsaka centrala danes 180 MW. Obe centrali sta izredno varni in zanesljivi v obratovanju.

Pred letom 1960 so strokovnjaki predvidevali, da bo električna energija iz atomskih central prišla konkurirati klasični proizvodnji električne energije šele po letu 1970.

Prvotno so si atomski strokovnjaki postavili cilj, da bi se iz 1 tone urana pridobilo toliko energije, kot iz 10.000 ton premoga. Že danes pa je ta ekvivalent za 50 odst. večji, tj. 1 tona urana je enaka 15.000 tonam premoga. Tudi stroški proizvodnje urana so se znižali prej, kot so predvidevali in to od 25 na 10 dolarjev za kilogram, tako da so stroški za gorivo manjši. Cena instaliranega kW je v atomskih centralah zaradi napredka v tehniki ravno tako padla od 725 na 475 dolarjev za kW.

Zaradi tega je Anglija začela pospešeno graditi še nove centrale, ker so novi ekonomski računi pokazali, da se bliža cena kWh iz teh central ceni kWh iz klasičnih električnih central. Dve novi centrali po 300 MW, zgrajeni v Sussexu in pri Berkeleyu pred 5 leti sta pokazali, da je sicer cena po instaliranem kW proti klasični centrali še vedno 3-krat dražja, vendar so pogonski stroški toliko manjši, da se je cena kWh znižala in je približno enaka ceni kWh, proizvedene v klasični centrali.

Kakor je bralcem gotovo znano, se ne razlikuje oni del, ki proizvaja električno energijo v klasični centrali, od one v atomski centrali, tj., obe vrsti central imata turbine in generatorji. Toda paro proizvajajo v klasični centrali z navadnimi kotli na premog, olje ali plin, v atomski centrali pa s pomočjo reaktorjev kot izvorov toplotne in prenosnim sredstvom, kot npr. CO₂ na proizvodjalca pare. Najnovejša atom-

ska centrala v Angliji v Oldburyju, ki jo sedaj grade, bo imela ca. 600 MW učinka. Po investicijskem programu bodo znašali stroški goriva za 1 kWh v tej centrali 1,70 din. V primerjavi s stroški goriva za 1 kWh, proizvedene v klasični centrali, ki jo tudi pravkar gradijo in bo njen uč-

nek znašal 2000 MW, a stroški goriva za 1 kWh pa 3,40 din, so stroški goriva za 1 kWh, proizvedene v atomski centrali 100 odst. nižje. Cena 1 kWh bo znašala v tej atomski centrali ca. 5,30 din, cena 1 kWh, proizvedene v imenovani klasični centrali pa 7,50 din.

Torej izredni uspeh atomskih central in to v 7 letih! Seveda pa je pogoj za ekonomski uspeh v tem, da so te centrale kapacitete nad 500 MW.

Dežela, ki je za Anglijo zgradila in gradi največ atomskih central, so ZDA. Tudi njihove izkušnje glede varnosti pogona in ekonomskih cen potrjujejo izkušnje Angležev.

Tudi vse ostale večje države imajo že v pogonu poskusne atomske centrale, ki že dosegajo učinke okoli 100 MW. Te centrale so seveda dražje, vendar dragocene, ker iz obratovanja teh central črpajo bogate izkušnje,

ki bodo dobrodošle pozneje v rednem pogonu novih večjih central.

Manjše države, kot je npr. naša, seveda ne morejo slediti v takem tempu velikim, bogatim državam. Potrebno pa bi bilo čim prej začeti in se s tem vključiti v krog onih, ki izkoriščajo vse možnosti najmodernejših znanosti v korist ljudstva!

KONEC

inž. G. B.

Naš kolektiv se pripravlja na 10. obletnico

Že večkrat se je na raznih sestankih postavljalo vprašanje, kako bo s proslavo 10. obletnice obratovanja tovarne glinice in aluminija. Pred 10 leti, 21. novembra 1954. je pričela obratovati tovarna glinice in elektrolize dvorana »A«. V tem razdobju je bila tudi dograjena nova tovarna anodne mase, izgrajena v elektrolizi dvorana »B« in rekonstruirana glinica. Za to 10. obletnico obratovanja tovarne združena z zaključkom rekonstrukcije glinice.

Upravni odbor je na svoji seji dne 29. julija 1964 razpravljal o pripravah in o organizaciji za proslavo 10. obletnice, za katero je bil zadolžen s strani CDS. Na tej seji je UO imenoval posebno komisijo za organizacijo proslave z nalogo, da pripravi program in ga predloži CDS v pregled in potrditev.

Delaški svet je na svoji seji dne 22. septembra 1964 razpravljal o programu proslave 10. obletnice obratovanja našega podjetja in dokončanja rekonstrukcije ter sprejel sklep: »da se praznuje 21. november 1964.«

Istočasno je bil tudi sprejet program ter odobrena potrebna sredstva, ki se nanašajo na izvedbo programa.

Program proslave: Zjutraj 21. novembra budnica, pozdrav delavcem, sprejem gostov, nato ogled tovarne za povabljenе goste. Po ogledu bo zborovanje kolektiva z govorom o razvoju tovarne v desetih letih obratovanja, podelitev odlikovanj itd. Povabljeni gostje bodo tudi pogosteni, zaključek praznovanja pa bo za vse člane kolektiva in svojcev v dvorani TGA (restavraciji) in v prostorih restavracije na ptujskem gradu.

V tednu od 15. do 22. novembra 1964 je predviden športni kulturni umetniški program. Nastopila bi naj športna društva iz sosednjih kolektivov, naša sindikalna društva, avtomoto društvo, gasilci in SNG iz Maribora.

Na predvečer praznovanja bo SNG iz Maribora predvajalo v novo adaptirani dvorani v Kidričevem opero »Vesele žene Windsorske«. V ptujskem gledališču pa komedijo »Dundo Maroje«. V tem tednu bo tudi nogometni klub »Aluminij« odigral prijateljsko tekmo z enim

klubom iz druge zvezne lige. Avtomoto društvo Kidričevo pripravljajo povorko motornih vozil, tekmovanje v spretnosti in razstavo dejavnosti društva od ustanovitve pa do danes.

Industrijsko gasilsko društvo Kidričevo bo izvedlo v naselju Kidričevo veliko gasilsko vajo, s sodelovanjem poklicne brigade Maribor in industrijskega gasilskega društva tovarne Ruše. S to vajo bodo gasilci prikazali prebivalcem naselja gašenje s pomočjo avtomatske lestve, samoreševanje po vrhove in reševanje ljudi z reševalnim prtom. V to počastitev bo foto klub Kidričevo organiziral razstavo najboljših posnetkov članov foto kluba.

Pri športno kulturnem programu bodo sodelovali še drugi občani. Vsem članom kolektiva bo izdan vrednostni bon v višini 2000 din, ki ga lahko član kolektiva uporabi v vseh obratih Haloškega bisera v dneh 21. in 22. novembra 1964. Haloški biser bo nudil v teh dneh zabavni program s pevcem oziroma s

pevko v prostorih Restavracije Kidričevo in Restavracije na Gradu od 19. ure naprej. Vstop na to zabavo imajo člani kolektiva in njih svojci s posebnim kuponom.

Člani kolektiva, ki imajo 10 in več let službovanja v podjetju, bodo na dan proslave prejeli spominska darila.

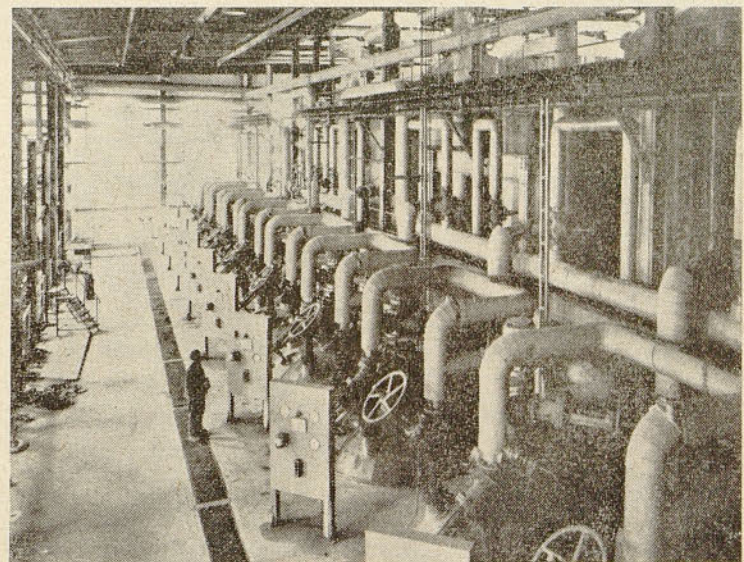
Obiskani bodo tudi člani kolektiva v bolnicah in svojci smrtno ponesrečenih članov kolektiva.

Vodstvo podjetja je že izdalo nalog vsem DE, da pristopijo k čiščenju obratov in pospravljanju raznih pomožnih odlaga-

lišč, kakor tudi urejanju cest in poti.

V to počastitev je predvidena tudi otvoritev šole v Kidričevem, katere patronat je prevzela naša Tovarna in bo tudi šola nosila ime revolucionarja »Borisa Kidriča«. Pionirska organizacija bo razvila svoj pionirski prapor, za katerega je sredstva že odobril CDS.

Uredniški odbor časopisa »Aluminij« bo izdal svečano številko časopisa, ki bo imel bogatejšo vsebino in bo posvečen 10. obletnici obratovanja in zaključku rekonstrukcije K. F.

Prednja vrsta gornjih avtoklavov v glinici

(2. nadaljevanje)

Mešanica prahu aluminija in železovega oksida (termit) razvija pri gorenju temperaturo okrog 2100 stop. Celzija, ki jo izkoriščajo za varjenje jeklenih delov in kot sredstvo za zažigalne bombe. Aluminij ni magnetičen in ni strupen. Znanih je mnogo metod za spremembo strukture, barve trdote in vzdržljivosti aluminija. To so v glavnem lastnosti aluminija, ki se kot največ metalov uporablja v zlitinah (legurah), namreč z manjšimi količinami bakra, cinka, silicija, magnezija, mangana, nikla in kroma dosežemo z raznim toplotnim obdelovanjem, čvrstočo 63 kg/mm² — mnogo višjo od normalnega jekla — ne da bi se njegova teža mnogo spremenila.

Aluminij uporabljajo za izdelovanje transport. sredstev (letala, vagoni, cisterne, ladje, avtomobili itd.), masovno ga uporabljajo v gradbeništvu, strojni industriji, elektro tehniki, za proizvodnjo embalaže, za tehnično posodo, za legiranje z različnimi kovinami itd.

RAZVOJ IN PROIZVODNJA ALUMINIJA

Danes je več metod za pridobivanje aluminija. Med njimi sta važnejši dve, osnovani na pridobivanju glinice in elektrolize.

Proizvodnjo aluminija po teh dveh metodah lahko razdelimo v 4 postopke (2 glavna in 2 stranska).

Proizvodnja glinice, t. j. čiščenje aluminijevega oksida; redukcija z elektrolizo v kovinski aluminij; proizvodnja umetnega kriolita in

proizvodnja ogljenih elektrod, anodne in katodne mase.

Proizvodnja glinice ima za nalogo odstraniti iz boksita razne primese, za kar je znanih več postopkov. Tukaj bomo na kratko opisali le Bayerjev postopek, po katerem boksit zdrobimo in sušimo v rotacijskih pečeh (v novjšem času za nekatere boksite to operacijo sicer opuščajemo) pri temperaturi do 450° C. Osušen boksit zmeljemo skupaj z natrijevo lužino v mokrih mlinih. V avtoklavih pri temperaturi od 160—220° C preide aluminij v raztopino, na

dekantaciji pa se odvaja železo, titan in del silicija v obliki rdečee oborine (rdečee blato).

Raztopino natrijevega aluminija ohladimo in vodimo v bazene (dekompozercje), kjer se počasi meša, ohlaja in pretvarja v aluminijev hidroksid. Po 90—120 urah aluminijev hidroksid filtriramo, izpiramo, sušimo in žgemo pri temperaturi 1200—1300° C, zaradi preosnove v glinico z 99—99,6 % Al₂O₃. Natrijev lug po filtriranju koncentriramo v vparilnici in ga ponovno vračamo v proces.

Elektroliza aluminija

Aluminijev oksid, dobljen po eni ali drugi metodi, sipamo v peči z raztopljenim kriolitom, ki zniža tališče glinice od 2050° na 900 do 1000° C. Elektroliza poteka v električnih pečeh, ki so z zunanje strani obdane z jekleno pločevino, z notranje strani pa z ognjeodporno opeko in ogljenimi bloki, ki služijo za katodo (— pol). Za anodo (+ pol) pa se uporabljajo ogljene elektrode ali pa tako imenovane kontinuirne Söderbergove anode. Peči se napajajo z istosmernim električnim tokom 5—6 V in z jakostjo 15.000 do 120.000 A. Glinica se pri tem stali in reducira z ogljem anode do kovinskega aluminija z 97 do 99,8 % Al, ki se nabira na dnu peči, od koder ga nato v

presledkih črpamo in v posebnih pečeh prečiščujemo, kjer dobimo prečiščen aluminij s čistoto 99,99 % Al.

Za proizvodnjo 1 tone prečiščenega aluminija potrebujemo po splošnih podatkih okoli 4 tone boksita ali 2 toni glinice, 50 kg kriolita, 500—600 kg oglja za elektrode (anodne mase) in 17.000—40.000 kWh električne energije.

Na kratko naj še omenimo kriolit Na₃AlF₆, ki je kot mineral na Grönlandu, v ZSSR in v ZDA. Ker pa naravne rezerve ne zadovoljujejo potreb, ga proizvajamo umetno iz minerala fluorita Ca F₂ in apatita. Kot že omenjeno, je kriolit neobhodno potreben dodatek za znižanje tališča glinice.

Zlitine aluminija

Aluminij tvori nad 1000 različnih zlitin, ki so bodisi trše in trdnjše ali odpornejše proti kemijskim vplivom ter se dajo bolje livati ali mehansko obdelovati. Najpogostejše so zstopane kovine: baker, silicij, magnezij, nikel, mangan in cink. V trgovino prihaja vrsta aluminijevih zlitin, ki jih v raznih deželah različno označujejo, čeprav imajo večkrat isto kemijsko sestavo. Nekaj primerov važnejših zlitin.

Duraluminij (duralium, Fortal, Almag, Avional, Aldur

itd.) so zlitine aluminija s 3,5 do 5,5 % bakra, 0,2—10 % magnezija, 0,2—1,0 % silicija ter 0,2 do 1,0 % mangana. Te zlitine se zelo lahko in dobro obdelujejo. Proti koroziji so manj odporne. Uporabljamo jih v raznih vejah strojne industrije, v gradbeništvu itd.

Silumin (alpac, birmasil, italsil, silicalfa itd.) so zlitine aluminija z 11—13 % silicija. So zelo odporne proti kemijskim vplivom in jih lahko vlivamo. Iz teh zlitin izdelujemo dele motorjev, razne naprave v kemijski industriji, v živilski industriji itd. Če vsebuje zlitina še mangan in magnezij, je zelo primerna za termično obdelavo (silumin guma) in jo uporabljamo predvsem v gradbeni industriji.

Hidro naliun (stantalium, peralumin, duranalinium itd.) so zlitine aluminija s 4 do 12 % magnezija, 0—1,0 % mangana, 0,1—1,5 % silicija in 0 do 1 % kositra. Te zlitine so zelo odporne proti mokri vodi in jih uporabljajo v ladjedelništvu. Lahko jih obdelujejo s kovanjem in stiskanjem. Ker dobivajo z glajenjem lep sijaj, jih uporabljamo za izdelavo raznih okrasnih predmetov. Vse zlitine aluminija se lahko obdelujejo ter pod posebnimi pogoji tudi kalijo in varijo.

(Prihodnjič naprej)

USTANOVIMO TVD PARTIZAN!

Letošnjo jesen se nam je uresničila dolgoletna želja vseh stanovalec našega naselja — dobili smo telovadnico v novi osnovni šoli. Tako je tudi vprašanje telovadnega prostora urejeno. Imamo prav lepo in sodobno opremljeno telovadnico, ki naravnost zapeljivo vabi in vleče vse telovadbe željne. Priznati moramo, da nas je čas prehitel. Namesto da bi imeli že organizirano telovadno vzgojno društvo »Partizan« in bi mi ča-

kali na primeren prostor — imamo pripravljen prostor, ni pa še telovadcev niti društva. Naj ne bo neizkoriščen tako potreben objekt. Med nami bomo morali najti ljudi, ki so sposobni in voljni organizirati telesno vzgojo pri nas.

Dobro je, da se kar v začetku zavedamo, za kakšne namene naj služi objekt. Služi naj vsem mladim in starim od cicibanov do upokojencev. Poleg raznih športnih veščin in telesnih vaj

naj vzgaja tudi zdrav športni duh. Vnašati mora med nas prave športne odnose in tovarištvo. Ko bomo znali ceniti že dobro znan izrek »Zdrav duh v zdravem telesu«, bomo postali bolj tovariški in družabni. Standard, ki ga danes že imamo nas od družabnosti precej odvrta, ker se preveč zapiramo v svoje domove ter posedamo pred televizijskimi sprejemniki. Tudi avtomobili doprinejajo svoj delež k temu.

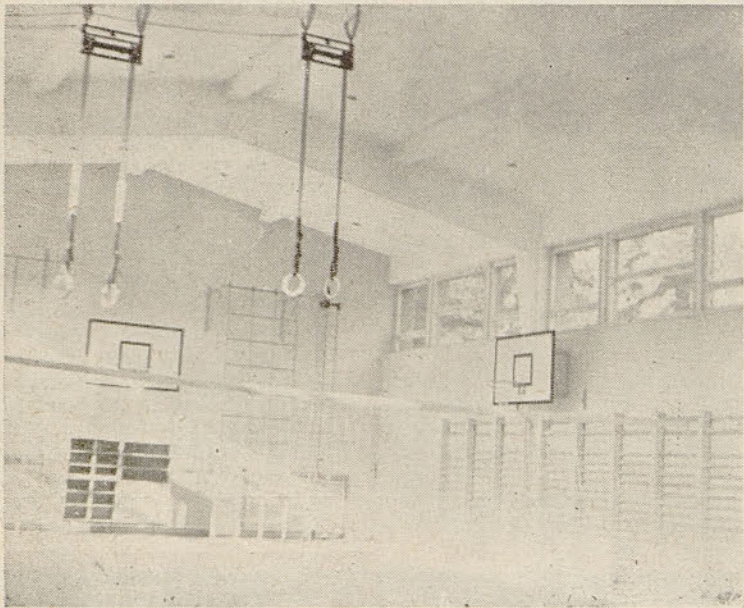
Telovadnica nas lahko prav lepo razvedri in zbliža.

Kaj vse sploh lahko vadimo v njej?

Na razpolago so vse vrste telovadnega orodja, ki sodi v sodobno telovadnico. Nadalje bomo lahko igrali košarko, odbojko ter še razne druge športne igre. Iz vrst naših pionirjev lahko vzgojimo telovadce Cerarjevega kova, če ga že ne bodo dosegli pa se mu lahko vsaj približujejo in mu sledijo.

Jasno nam mora biti, da telesna vzgoja ni samo nogomet, ampak je še mnogo drugih vej, ki so res manj množične, pa zato prav nič manj lepe v svoji plemenitosti.

Starši, omogočite svojim otrokom, da se vključujejo in sodelujejo v vrstah TVD Partizan, ki bo kaj kmalu pričelo z delom, saj si vsi želimo zdrav in čvrst naraščaj, ki nam bo moral slediti na vseh področjih življenja.

Telovadnica je pripravljena, kaj pa mi?

Personalne spremembe

Člani kolektiva, ki dopolnijo v oktobru 1964 najdaljšo neprekinjeno delovno dobo v tovarni:

17 let: Burjan Ludvik, nastopil službo 16. 10. 1947, Kovačič Stanislav 1. 10. 1947, Kokol Franc, 23. 10. 1947, Lačen Maks 20. 10. 1947, Vrabl Franc 10. 10. 1947 in Petrovič Sonja 20. 10. 1947.

16 let: Jurišević Janez, nastopil službo 25. 10. 1948, Kmetec Maks 20. 10. 1948, Mojzer Martin 20. 10. 1948, Pulko Ivan 19. 10. 1948 in Tomažič Stanko 3. 10. 1948.

15 let: Bergles Franc, nastopil službo 21. 10. 1949, Breščak Feliks 12. 10. 1949, Elsner Ivan 1. 10. 1949, Gradišnik Jožef 1. 10. 1949 in Meglič Stanislav 1. 10. 1949.

14 let: Slesič Anton, nastopil službo 23. 10. 1950 in Špoljar Marija 2. 10. 1950.

13 let: Fajt Miha, nastopil službo 5. 10. 1951, Krneža Frido, 1. 10. 1951, Lampič Stanislav 6. 10. 1951, Rotvein Jožef 16. 10. 1951, Solovjev Boris 16. 10. 1951 in Sluga Ludvik 8. 10. 1951.

12 let: Arnuš Anton, nastopil službo 14. 10. 1952, Bratuša Franc 14. 10. 1952, Čeh Franc 1. 10. 1952, Čuček Feliks 1. 10. 1952, Krajnc Ivan 16. 10. 1952, Lah Ivan 15. 10. 1952, Medved Jakob 7. 10. 1952, Mohorko Janez 15. 10. 1952, Mlinarič Rudolf 21. 10. 1952, Novak Franc 2. 10. 1952, Pulko Stanko 13. 10. 1952, Rašl Franc 1. 10. 1952, Svenšek Alojz 7. 10. 1952, Vrečko Karl 6. 10. 1952 in Vehovar Franc 3. 10. 1952.

11 let: Prelog Viktor, nastopil službo 2. 10. 1953.

10 let: Huzjan Stanislava, nastopila službo 9. 10. 1954, Horvat Maks 14. 10. 1954, Krajnc Franc 11. 10. 1954, Kozel Alfonz 12. 10. 1954, Klepač Rudolf 18. 10. 1954, Hriberšek Franc, Murko Marija 6. 10. 1954, Primožič Angela 12. 10. 1954, Rožman Jožef 15. 10. 1954, Šmigoc Janez 14. 10. 1954, Tašner Ivanka 6. 10. 1954, Vitez Geza 9. 10. 1954, Franc 13. 10. 1954, Žnidar Viktor 8. 10. 1954, Zupanič

Franc 13. 10. 1954, Žnidar Viktor 13. 10. 1954, Emeršič Martin 2. 10. 1954, Svenšek Ignac 7. 10. 1964 in Cimerle Antonija 8. 10. 1954.

NAŠI 50-LETNIKI:

Cafuta Simon, rojen 25. 10. 1914; Černivec Franc, rojen 9. 10. 1914, in Frangeš Simon, rojen 24. 10. 1914.

POROČILI SO SE:

Franič Viktor iz prometa, Milošič Martin iz DE elektrolize, Orter Anton iz DE el. vzdrževanje, Perić Stevo iz prometa, Robar Jože iz DE el. vzdrževanja, Štruel Janez iz DE elektrolize in Žumer Anton iz DE glinice.

NOVI DRUŽINSKI ČLANI:

Samec Franc je dobil Marijo, Štumpf Janez — Branka, Tomanič Franc — Franca, Potočnik Anton — Milana, Repec Franc — Lidijo, Leskovar Alojz — Alojza, Potočnik Janez — Smiljana in Sagadin Anton — Antona.

NOVI ČLANI KOLEKTIVA:

Fileš Anton, električar; Vuletič Aleksander, električar; Orter Anton, električar; Gradišnik Franc, urar; Sipoš Aleksander, strojni ključavničar; Baš Franc, inž. kemije, Hojak Stanislav, električar; Škvorc Franjo, električar, in Sever Josip, električar.

ODŠLI IZ PODJETJA:

Gerečnik Jakob, Sijanec Avgust, Drašković Ida, Čagran Franc, Arnejčič Janez, Korošec Franc, Kirbiš Stefan, Rožman Karl, Vičar Franc, Lozinšek Hinko, Pinterič Janez, Krajnc Andraž, Lesjak Konrad, Ramšek Anton, Štrafela Vlado, Poštrak Alojzija, Weinhardt Ivan, Marković Viktor, Hameršek Martin, Varžič Ciril, Svenšek Ernest, Pinterič Miroslav, Karlovšek Marija, Zelenik Stanko, Kostanjevec Jože, Lašič Franc, Matjašič Tomaž, Valentan Marija, Knez Jože, Lotrič Franc, Valant Slavko, Veble Ivan, Dajnko Maks, Učakar Martin, Tement Anton in Gavrič Milan. M. T.

Moj dopust

(Nadaljevanje s 6. strani)
jelo v svojo sredo moderno mesto Niš. Zašle smo na »korzo«, v objem niške mladine, ki se obvezno vsak večer med sedmo in deveto uro, po določeni ulici, sprehaja kakšnih 50 metrov gor in dol. Pogled s šestega nadstropja hotela »Niš« nam je nudil nad mestom prelepo podobo.

Nove palače, bloki, tovarne. Po vojni, pravijo, se je mesto razširilo skoraj za polovico. Naslednji dan smo pohitele na ogled Čele-kule, mestne trdnjave z velikim parkom, Niške banje mimo znanih tovarn »Đuro Salaj« in »RR«. Na velikem živilskem trgu smo si napasle oči na vozovih paprike-babure, na kupih sladkega grozdja, grmadah lubenic, zaman smo pa iskale izdelke narodnih umetnin. Le mlade ciganke so ponujale srečo s svojimi morskimi prašički.

Po dvodnevem odmoru smo preko najlepšega dela Srbije, Šumadije, nastopile pot proti domu. Avtocesta pelje mimo večjih mest, ob motornjavi Moravi; glej — ob cesti razbit opel z oznako D, poleg pa bradat mladi mož z dvignjenim palcem.

V Kragujevcu smo izstopile. Lepa, nova asfaltirana cesta proti Gor. Mladenovcu vodi k parku, večnemu spomeniku kragujevskih žrtev. Žene, stalne delavke ob grobnicah, so priznale, da tu še niso videle suhega očesa. Se bežen sestanek z znanko — učiteljico, topel brat-ski objem, zamah z roko in slovo. S težko naloženega kamiona so posmehljivo, s soncem ožarjeni, mežikali novi »fičoti«.

Priti moramo do Topole. Zveze z avtobusi so zelo ugodne,

vožnja udobna. Tu nihče v nobenem avtobusu ne stoji. Prevozniška podjetja ne prodajo več vozovnic, kot je sedežev. Kako posnemanja vredna resnica. V Topoli, srcu Šumadije, stoji na rahlem hričku prelep muzej, grobnica nekdanjih kraljev. Do Arandelovca in Bukovičke banje pelje lepa pot. Ko bi bilo več časa in seveda več denarja, bi ostale v tem raj. Tudi tu je bilo še visoko poletje in sladko grozdje ter ostra hrana je žejala. Sreča, da smo si ob izvirih »Kneza Miloša« in »Kneza Mihajla« z lahatlokom gasile žejo.

Vabila nas je še Fruška gora. V Novem Sadu so razstavljali jugoslovanski lovci in ribiči. Po mračnih hodnikih Petrovaradinske trdnjave smo občudovale stare arhitekta, ki so znali skoraj brez vsake mehanizacije zgraditi remek dela. Priletna žena-kustus je prijazno odgovarjala na naša vprašanja, nas opozorila na Iriški venac in lepote Fruške gore.

Toda čas je potekal, začele smo misliti na dom. Kot šivanke v kupu slame smo našle po naključju »čudenog obučara«, velikega ljubitelja umetniških slik. S ponosom nam je pokazal reportažo iz TT, kjer piše, da zna 6 jezikov, da je videl že ves svet, da ima eno najlepših privatnih umetniških zbirk v Jugoslaviji in da je ostal skromen čevljar. Njegov izdelek, ki ga bo poslal za nami, bo pričal, da je vreden ugleda, ki ga uživa širom sveta.

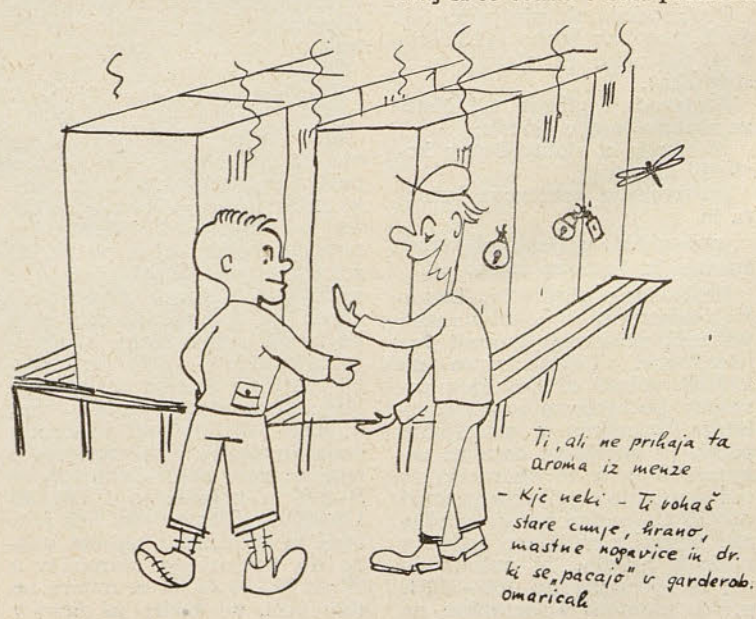
Enolično ropotanje brzca nas je uspavalo, glasno prerekanje pa opozorilo, da je v Zagrebu velesojem. Bližale smo se Ptuj. R. K.

Skozi šivankino uho

Mikrominiaturni kabel, ki ga potegneš lahko skozi uho šivanke, so izdelali v ZDA. Kot baze služi Mylar trak 0,0025 mm debeline. Vodniki kablov so zlepljeni med dva takšna trakova. Do 40 kabelskih vodnikov se lahko položi na vsak milimeter širine traku!

Kaj si še vedno v naši proizvodni enoti!

KINO SPORED ZA NOVEMBER 1964

- 4.—5. DVA, jugoslovanski kinemaskopski črno beli film.
- 7.—8. LJUBEZEN NA MEJI SVETA, italijanski kinemaskopski barvni film.
- 11.—12. ZANKA ZA DEKLETA, francoski standardni črno-beli film.
- 14.—15. 39 STOPNIC, angleški vstavizionski črno-beli film.
- 18.—19. PASTIR KOSTJA, sovjetski standardni črno-beli film.
- 21.—22. APARTMA, ameriški standardni črno-beli film.
- 25.—26. MRK, francoski kinemaskopski črno-beli film.
- 28.—29. ROJAKI, jugoslovanski standardni črno-beli film.